

Dünya Klasikleri

Seksen Günde Dünya Gezisi

Jules Verne

Dünya Klasikleri – 13

Seksen Günde Dünya Gezisi

Jules Verne

Çeviren
Nahit Oralbi

MEB Talim ve Terbiye Kurulu'nun 2207 sayılı Tebliğler
Dergisi'nde yayınlanan kararı ile ilkokul ve ortaokul
öğrencilerine tavsiye edilmiştir.

Seksen Günde Dünya Gezisi

Erdem Yayın Grubu: 44
Erdem Çocuk: 44
ISBN: 978-975-501-068-7

Genel Yayın Yönetmeni
Melike Günyüz

Yazan
Jules Verne

Çeviren
Nahit Oralbi

Resimleyen
Mert Tugen

Görsel Yapım
 taze
kitap

© 2013, Erdem Yayınları Tic. AŞ
Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

20. Baskı: İstanbul, 2020

Baskı: Alfabe Basın Yayın San. Tic. Ltd. Şti.
İkitelli OSGB Mah. Enkoop 1. Sok. No: 1B/-1
Başakşehir/İstanbul T: 0212 485 21 25
Matbaa Sertifika Numarası: 46012

ERDEM YAYINLARI TİC. AŞ
Başak Mah. Mevlana Celaleddini Rumi Cad. No: 26
Bodrum Kat 34480 Başakşehir / İstanbul
T: 0212 486 34 00 F: 0212 486 34 01
bilgi@erdemyayinlari.com.tr www.erdemyayinlari.com.tr
Yayıncı Sertifika Numarası: 40018

Bu kitabın sahibi:

Ön Söz

Bir toplum kültürünü, kendi tarihi içinde biriktirdiği ve nesilden nesile aktardığı değerlerden oluşturur. Kültür yaşayan, gelişen ve etkileşen bir oluşumdur. Bu sebeple diğer kültürlerle sıkı bir etkileşim içindedir. Bütün kültürler birbirlerinden ilham alıp beslenirler. İşte klasikler de bu beslenmenin en önemli göstergesidir.

Evrensel kültürün ortak paydası olan Batı klasiklerini çocuklarımızla buluşturmak amacıyla, orijinal dilinden sadeleştirerek yirmi beş eserden oluşan bir seçki hazırladık. Heyecanlı, duygulu, şaşırtıcı pek çok maceranın yer aldığı bu seçkinin, klasikler için iyi bir rehber olmasını ümit ediyoruz.

Bir İddia Yüzünden Dünya Gezisi

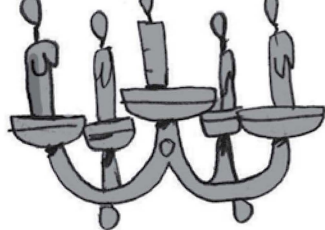
Phileas Fogg titiz bir adamdı. Her zaman titizlikten hoşlanırdı. Savile Row'da bir evi vardı, orada kalırdı. Ama kulübünü çok sevdiğinden her gün oraya giderdi. Kulüpte arkadaşlarıyla buluşup iskambil oynardı.

Hayatından hiç söz etmezdi. Kimse, hakkında fazla bir şey bilmezdi. Ne karısı ne de çocukları vardı. Sadece evinde bir uşak çalışırdı.

Fogg, aynı şeyleri hep aynı zamanda yapardı. Her gün sokağa çıkardı. Aynı saatte de eve dönerdi. Bu yüzden uşasının işi kolaydı.

Fogg'un yeni uşağı bir Fransız'dı. Adı Passepartout'ydu. Passepartout güçlüydü. İyi sıçrar ve ata iyi binerdi. Paris'te çalışmış ama aynı türden işler yapmamıştı. Sonra İngiltere'ye gelip uşak oldu.

Bir sabah Fogg, evden ayrıldı. Reform Kulübü'ne doğru

yürüdü. Passepartout'yu evde yalnız bıraktı. Phileas Fogg, her zaman sokağa on bir buçukta çıkardı.

Fogg, sağa sola sapmadan yoluna devam etti. Sol ayağını sağ ayağının önüne getirdi. Sonra da sağ ayağını solunun önüne. Bunu tastamam beş yüz yetmiş beş kez yineledi. Böylece Reform Kulübü'ne vardı. Kapıyı açıp içeri girdi. Passepartout'yu unuttu. Oturup gazete okumaya başladı. Her gün gazete okurdu.

Yemekten sonra Fogg, gazeteleri bir kez daha okurken arkadaşları göründüler. Biri İngiltere Bankasında önemli bir mevki sahibi olan Ralph'dı. Fogg'un arkadaşlarının diğer ikisi de Flanagen ve Stuart'dı.

Fallentin ve Sullivan da arkadaşlarıydı. Böylece Fogg'un beş arkadaşı gelmiş oldu. Flanagen, Ralph'e dönüp şöyle dedi:

– Adamın biri bankadan para çalmış. Değil mi? Haydi bize olup bitenleri anlatsana.

Bu gerçek bir olaydı. Günün birinde birisi bankadan elli beş bin sterlin çalmıştı. Parayla birlikte kaçmaya başlamış, bazı kimseler kendisini görmüşse de yakalayamamışlardı.

– Evet doğru, dedi Stuart. Banka bu paradan yoksun kalacak.

– Hayır, dedi Ralph. Polis adamı ele geçirecek ve banka da para kaybetmemiş olacak. Şimdi onu arıyorlar. Belki de

başka bir ülkeye gidecek ama orada da polise yakalanma olanağı var.

– Gazeteler adamın iyi giyindiğini yazıyor, diyerek Phileas Fogg söze karıştı. Bazıları onu bankada görmüş. Zengin birine benziyor ve iyi İngilizce konuşuyormuş.

– Onu kısa sürede yakalarlar, diye yineledi Ralph. Dünya küçüktür.

– Hiç de küçük bir yer değildir, diye karşılık verdi Stuart. Masaya oturup iskambil oynamaya başladılar. Stuart oyun bittikten sonra önceki konuya tekrar döndü:

– Dünya hiç de küçük değildir. Şimdi üç ayda çevresini dolaşabiliriz, dedi.

Phileas Fogg:

– Seksen günde, dedi.

Sullivan:

– Doğru, seksen günde, dedi. Bu yeterli bir zaman. Hindistan'daki demir yolu tamamlandı. Rothal ve Allahabad arası da bitmiş ve ulaşım açılmış. Böylece trenler kolayca Hindistan'ı aşabilirler. Bu yüzden seksen gün yeterli.

Gazeteniz bir zaman listesi veriyor. İşte şurada:

Londra'dan Süveyş'e (Tren ve gemiyle) 7 gün

Süveyş'ten Bombay'a (Gemiyle) 13 gün

Bombay'dan Kalküta'ya (Trenle) 3 gün

Kalküta'dan Hong Kong'a (Gemiyle) 13 gün

Hong Kong'dan Japonya'da Tokohama'ya (Gemiyle) 6 gün

Tokohama'dan San Francisco'ya (Gemiyle) 22 gün

San Francisco'dan New York'a (Trenle) 7 gün

New York'dan Londra'ya (Gemi ve trenle) + 9 gün

TOPLAM 80 gün

Stuart:

– Doğru bu tam tamına seksen gün eder. Ama havanın kötü gidebileceğini hiç göz önüne almıyorsunuz. Belki kuvvetli bir fırtına çıkar. Belki gemi limana geç varır. Yahut yangın çıkar. Trenler gecikebilir. Hatta raydan çıkabilir. Kim bilir neler olmaz. Sözün kısası kimse bunu seksen günde başaramaz. Gecikir. Bakarsın ölür gider. O zaman seksen günde dönmemiş olur.

– İsterse başarabilir, dedi Fogg. Bir kolayını bulabilir.

Stuart:

– Ama bakarsın Kızılderililer tren yolunu sökerler, dedi. Eğer bunu yaparlarsa tren yerinden kımıldayamaz. Böylece seksen günde dönemez.

Fogg devam etti:

– Önemi yok, başarabilir.

Stuart:

– Bu iş seksen günden fazla zaman alır, diye ısrar etti.

– Ben seksen günde yapabilirim, dedi Fogg. Benimle gel. Birlikte gidebiliriz.

Stuart karşılık verdi:

– Mümkün değil.

Fogg:

– Mümkün, dedi. Ben yapabilirim. Nesine bahse girersin?

Stuart:

– Dört bin sterline bahse girerim, dedi.

Fogg devam etti:

– Sadece dört bine mi? Benim bankada yirmi bin sterlinim var. Hepsini koyarım.

– Yirmi bin mi? Ama ya treni veya gemilerden birini kaçırsan. Böyle olursa yirmi bin sterlini kaybedersin. Fakirleşmiş olursun.

Fogg cevap verdi:

– Kaybetmem, dedi. Seksen gün bana yeter de artar bile. Bu toplam bin dokuz yüz yirmi saat demektir. Dakika olarak hesaplarsan yüz on beş bin iki yüz dakika eder. Ben de sana karşı yirmi bin sterlin koyuyorum. Sadece sana karşı değil. Siz beşinize karşı. Ama yolculuk masraflarımı ödemelisiniz. Siz de benimle yirmi bine bahse girmelisiniz kabul mü?

Beş adam aralarında konuştular. Sonra cevaplarını açıkladılar:

– Kabul ediyoruz, dediler. Seksen günde geri döneme-

yeceğine dair yirmi bin sterline bahse giriyoruz. Böylece seksen günde zenginleşmiş olacağız.

Fogg:

– Kısa sürede dönerim, dedi. Zengin olacak olan benim. Kısa sürede bana yirmi bin ödeyecek, hem de yolculuk masraflarımı karşılayacaksınız.

– Ne zaman hareket edeceksiniz?

– Tren gece dokuza çeyrek kala kalkıyor. Ona binerim. Beni Dover’e götürür.

– Bu gece mi?

Fogg:

– Evet bu gece, diye cevap verdi. Bugün 2 Ekim. Böylece 21 Aralık’ta dönmüş olmalıyım. Saat dokuza çeyrek kala. Ama bakarsınız gecikirim. Neden olmasın. O zaman yirmi bin sterlinimi kaybetmiş olurum. Ama hiç gecikeceğimi sanmayın. Bu yüzden ben sizin paranızı alacağım.

Fogg’un kırk bin sterlini varsa da yolculuk için yirmi bin sterline ihtiyacı vardı. Trenler ve gemilerin bilet ücretini ödemesi gerekirdi. Bu yüzden parasının yarısını saklayıp diğer yarısını bahse sürmüştü.

– Evet, şimdi bir el oyun oynayalım, dedi. Fogg Hadi gel. Bir oyunluk vaktimiz var. Sonra gitmeliyim. Lütfen başlayın Bay Stuart.

* * *

Oyundan sonra Phileas Fogg kulüpten ayrıldı. Sekize on kala eve vardı.

Bu, uşağını çok hayrete düşürdü. Nasıl olmuştu da Bay Fogg bu kadar erken dönmüştü.

Fogg:

– Dover ve Kale'ye gidiyoruz, dedi. On dakikada çıkacağız. Dünyayı birlikte dolanacağız.

Passepartout'nun gözleri fal taşı gibi açıldı.

– Dünyayı dolanmak mı, diye bağırdı.

– Evet. Seksen günde. Bahse girdim. Bu yüzden kaybedecek vaktimiz yok. Çantaya bir iki elbise koy. Bu kadarı yeter. İhtiyacımız olanları yolda alabiliriz.

Passepartout'nun sanki dili tutulmuştu. Bir sandalyeye yığıldı. Güzel evini kaybediyordu.

– İşte bu zor, dedi. Sakin bir hayat sürmek istemiştin.

Bavul aramaya başladı. Dünya çevresinde bir yolculuk. Bulduğu bavula bir iki elbise koyup Fogg'a götürdü. Fogg içine biraz para koyup uşağına geri verdi.

– Dikkat et, dedi. Şimdi içinde yirmi bin sterlin var.

Passepartout neredeyse bavulu elinden düşürecekti, neyse ki toparlandı da istasyona birlikte gittiler. Fogg, beş arkadaşıyla istasyonda buluştu.

– Seksen gün sonra burada olacağım, dedi. 21 Aralık Cumartesi dokuza çeyrek kala kulüpte beni bekleyin.

Trene bindi, ardından da Passepartout. Tren, istasyondan dokuza çeyrek kala kalktı.

Yağmur yağıyordu ve hava çok karanlıktı. Birdenbire Passepartout acıklı bir feryat kopardı.

Fogg:

– Neyin var, diye sordu.

– Odamda hava gazını açık unuttum. Hâlâ yanıyordu.

Fogg:

– Aldırma, dedi. Gazın parasını ödersin.

Passepartout üzgün üzgün,

– Seksen gün mü? Bakarsın ev tutuşur, dedi.

Gazeteler Fogg'un yolculuğunun hikâyesini yayınlamışlardı. Çok kimse ona karşı, pek azı da onun için bahse tutuşular.

* * *

Kısa bir süre sonra Süveyş'ten Londra'ya bir mektup geldi. Mektup şöyleydi:

Banka soyguncusunu buldum. Burada Süveyş'te. Adı Phileas Fogg'dur. Tezkere olmadan onu tutuklayamam. Çabuk mahkemeden bir tezkere çıkartıp bana yollayın. Yalnız buraya değil, Bombay'a da yollayın. O ve ben yakında Bombay'da olacağız. Orada onu tutuklarız. Vakit geçirmeyin.

Dedektif FIX

Fix adında bir dedektif, banka soyguncusunu arıyordu. İngiliz polisi hesabına çalışıyordu. Yanındaki kâğıt, soyguncuyu tarif ediyordu. Kâğıdı Londra Polis Merkezi vermişti. Soyguncu tıpkı Fogg'u andırıyordu. Soyguncu da Fogg gibi İngilizceyi iyi konuşuyordu. O da Fogg gibi iyi giyiniliyordu. Fogg suçlu gibi İngiltere'den aniden ayrılmıştı. Sonra Fix, Fogg'u Süveyş'te gördü ve tutuklamak istedi. Ama bu konuda elinde bir belge olmadığından Londra'ya yazdı.

Fogg'un gemisi Süveyş'e vardığında not defterine şöyle yazdı:

2 Ekim'de Londra'dan hareket ettik. Paris'e 3 Ekim'de vardık. Aynı gün oradan ayrıldık. 4 Ekim'de Turin ve aynı gün hareket. 5 Ekim Brenduzi'ye geliş. Gemiye biniş. Süveyş'e varış 13 Ekim.

Geçen zaman 158.5 saat yani 6.5 gün.

Fogg'un keyfi yerindeydi. Pek erken değilse de gecikmiş sayılmazdı. Süveyş'e inmedi. Gemide kaldı. Ama Fix, Passepartout'ya kentte rastladı. Bu iyi kalpli adamla konuşmak için fırsat kolluyordu.

– Bir yeri mi arıyorsun, diyerek yanına yaklaştı.

– Evet ama öyle koşuşturup duruyoruz. Hiç vaktimiz yok.

Sanki rüya görüyoruz. Afrika'da mıyız, dedi Passepartout.

– Evet. Burası Afrika.

– Demek şimdi Afrika'dayım. Paris'e gittim. Ama orada

öyle az vakit geçirdim ki yediyi yirmi geçe vardım, dokuza yirmi kala ayrıldım. Bu yüzden koca kentin sadece iki istasyon arasını gördüm.

– Bu kadar acelen ne, diye sordu Fix.

– Benim acelem yok ama efendimin var. Bazı elbiselere ihtiyacım olacak. İngiltere’den apar topar ayrıldık. Sadece bir bavulla.

* * *

Fix onu bir dükkâna götürdü, o da bir iki takım elbise satın aldı, Passepartout büyükçe cep saatini çıkarıp bir göz attı.

– Gemiye kaçırmamalıyım, dedi. Ona sekiz var. Üstelik evdeki gaz ocağı da hâlâ yanıyor olmalı.

– Saatin yanlış, dedi Fix. Tam on iki.

Passepartout:

– Saatim hiç hata yapmaz, diye karşılık verdi. Aşağı yukarı on.

Dedektif:

– Bu Londra’ya göre, dedi. Londra’daki saatler burada-
kilerden iki saat geridir. Her yabancı ülkede saatini ayar-
lamalısın.

Passepartout:

– Ne diyorsun, diye bağırdı. Saatimi mi ayarlamalı. Ola-
cak şey değil bu.

- Eğer ayarlamazsan güneş vaktinden farklı olur.
 - O zaman güneş yanlış gidiyor demektir, diye itiraz etti.
- Fix güldü.

- Londra'dan aniden mi ayrıldınız?

- Evet. Geçen çarşamba öyle oldu. Efendim dünya turu yapıyor. O, bunu bahse girdiğı için yaptığını iddia ediyorsa da ben pek inanmıyorum.

Dedektif:

- Sahibin zengin midir, dedi.

- Sanırım. Bir hayli para taşıyor ve rahat rahat harcıyor. Bir kısmını kaptana verebilir. Elden geldiğince çabuk Bombay'a ulaşmak istiyor.

Fix:

- Hangi kaptan, diye sordu.

- Mongolia'nın kaptanı. Gemimizin adı bu.

- Efendinle ilk ne zaman tanıştın, diye sordu Fix.

- 2 Ekim'de. Aynı günde İngiltere'den hareket ettik.

Bu cevaplar dedektifin çok hoşuna gitti. Fogg'un banka soyguncusu olduğundan emindi.

Passepartout:

- Bombay buradan çok uzak mı, diye sordu.

- Yolculuk on gün alır.

- On gün mü? Şu gaz sorunu beni çok rahatsız ediyor.

- Ne gazı?

– Odamda açık bıraktığım hava gazı hâlâ yanıyor olmalı. Unuttum işte. Bana günde iki şiline patlıyor.

Oysa Fix dinlemiyordu. Gaza filan da aldırıldığı yoktu. İngiliz polisi hesabına çalışıyor ve sadece banka soyguncusunu tutuklamak istiyordu.

Mongolia, aynı gün Süveyş'ten ayrıldı. Bombay yolculuğuna başladı. Süveyş ve Aden arasında bin üç yüz on millik bir mesafe vardı. Gemiyle genellikle yüz otuz sekiz saat sürer.

Hindistan'a giden bir hayli yolcu vardı. Bir kısmı subaydı. Yemekler ve müzik iyiydi. Akşamüzeri bazı çiftler dans ediyorlardı. Ama hava bozunca yolcuların çoğu hastalanıyordu.

Phileas Fogg, fırtınadan etkilenmedi. Her gün dört öğün yemek yiyip iskambil oynuyordu. Üç oyun arkadaşı vardı. Biri Sir Francis Cromarty adında bir subaydı. Benares'e gitmekteydi.

Passepartout gemide ara sıra Fix'le karşılaşiyor ve konuşuyorlardı.

Mongolia, Moka'yı 13 Ekim'de geçti. Passepartout kenti iyice gezdi. Sonra gemi Babülmendep Boğazı'nı da geçip 14 Ekim'de Aden'e vardı. Bu, vakitten on beş saat önce demekti. Kaptan görevini çok iyi yapıyordu.

Gemi Aden'den altıda ayrıldı. Hindistan'a doğru yelken açtı, yol almaya başladı. Bu yolculuğun tamamlanması için geriye yüz altmış sekiz saat kaldı. Yelkenler makinelere

yardımcı olunca gemi daha da iyi yol alıyordu. 20 Ekim'de Hindistan sahilleri göründü. Saat neredeyse on ikiydi. Dört buçukta Mongolia, Bombay'a hareket etti. Böylece iki gün kazandılar.

Fogg, mutluluktan göklere uçuyordu. Henüz 20 Ekim'di ve o vakit kazanıyordu. Hindistan büyük bir ülkeydi. Nüfusu (o tarihte) yüz seksen milyonu geçmekteydi. Gemiler büyük ırmakları izlerdi. Ülkenin bir başından öbür başına kadar da demiryolu şebekesi vardı. Demiryolu hattı, Bombay'da başlayıp Kalküta'ya doğru devam eder. Tren ülkeyi üç günde geçebilirdi. Ama bu düz bir hat değildi. Önce Allahabad'a yönelir oradan da Kalküta'ya...

Fogg, dört buçukta karaya çıktı. Passepartout'ya elbise alması için biraz para verdi. Fransız, dükkânlara baktı. Fogg:

– İstasyonda buluşuruz, dedi. Tren sekizde hareket edecek. Sakın geç kalayım deme.

Fogg, Bombay'da olağanüstü sayılabilecek bir şey görmedi. Dükkânlar da pek ilgisini çekmedi. Kapalıçarşıdaki gösterişli binalar da onu sarmadı. İstasyona gidip yemek ısmarladı. Yemek de hoşuna gitmedi.

Fix de karaya çıkıp doğruca Bombay Polis Merkezi'ne gitti. Adını verip Fogg'dan söz etti. Tutuklama emri istediye de hazır değildi. Ona, Londra'dan henüz gelmediği söylendi. Polisten Hindistan makamlarınca bir tane tutuklama emri

çıkartılmasını istediye de onlar bu isteğini dikkate almadılar. “İngiltere’den nasıl olsa gelir. Onu bekleyeceğim. Fogg’u da gözden kaçırmayacağım.” diye düşündü.

Bir arada Fogg, istasyondaydı. Acelesi vardı. Kalküta’yı düşünüyordu. Bu onun listesindeki ikinci yerd, oysa Fix’in bundan henüz haberi yoktu.

Passepartout, Kalküta’yı biliyordu. Aklına bahis geldi. Belki de bu hikâye gerçekt. Öyleyse dünya turuna devam etmeli ve bütün yolculuğu seksen günde tamamlamalıydı. Sokaklarda gezinmeye başladı.

Caddeler, sokaklar tıklım tıklım doluydu. Çoğu yabancı ülkelerdendi. Şık elbiseler giymiş, güzel kızlar gördü. Bazıları dans ediyorlardı. Dolaşıp durdu. Sonunda bir tapınağa geldi ve içeri daldı.

Tapınak Malabar Tepesi üzerinde kurulmuştu. Tapınağa kimsenin ayakkabıyla girmemesi gerekiyordu ama bir Fransız olan Passepartout bunu bilmediğinden kapıda ayakkabılarını ayagından çıkartmadı.

Tapınağın güzelliği karşısında Passepartout büyülenmişti. İçini dolaşıp çeşitli bölümlerini seyretti. Bu sırada üç rahip onun ayakkabılarını çıkartmadığını gördüler. Çok kızdılar ve onu yaka paça dışarı attılar. Rahipler onun ayakkabılarını çıkardılarsa da o, kaçıp kurtulmasını bildi.

Passepartout sekize beş kala Fix’le karşılaştı. Fix, Fogg’u

izliyordu ve o da Kalküta'ya gidiyordu. Sonra Passepartout'yu gördü. Uşak, tapınakta başından geçenleri anlatınca Fix her şeyi öğrenmiş oldu.

Fix, trene binmedi. Rahipleri ve tapınağı düşünüp duruyordu. Kendi kendisine "Passepartout hiç de doğru bir iş yapmamış. Hindistan'da bu hareket suç sayılır. Eh şimdi onun için bir tutuklama emri çıkartıp kullanabilirim. Şimdi elime geçti sayılır." diye düşündü.

Fogg ve uşağını taşıyan tren karanlığın içine daldı. Sir Francis Cromarty de trendeydi. Benares'e gidiyordu. Elli yaşındaydı. Hintliydi ve İngiltere'ye pek sık gitmezdi. Sadece tatilini geçirirdi. Şimdi Benares'e dönüyordu.

Sir Francis, rahipler ve tapınakla ilgili olan bitenleri duymuştu. Fogg'un bahse tutuştuğunu da biliyordu.

– Şu rahipler başını belaya sokacaklar dostum, dedi.

Fogg:

– Ben Passepartout değilim, diye cevap verdi. Tapınağa girmedim. Sonra onlar Passepartout'yu yakalamışlar. Bana ne yapabilirler ki?

Sir Francis bu soruyu cevaplamadı. Tren geceleyin dağlık bölgeden geçti. Ertesi gün 21 Ekim'di.

Passepartout, erkenden kalkıp pencereden dışarı bir göz attı. Hindistan denen o ünlü ülkeyi trenle dolaşıyordu. Çevrede gördüğü hayvanlar farklıydı. Aralarında filler vardı.

Onlara keyifli keyifli baktı. Saat yarımda tren durdu. Bunnahmpur İstasyonu'na gelmişlerdi. Üç ahbab kahvaltı ettiler. Trenin sonraki durağı Assurghur'du. Passepartout şöyle düşünüyordu: "Efendimin dediği doğru, gerçekten dünya turuna çıkmış. Kendisine yardım etmeliyim. İngiltere'ye elden geldiğince çabuk dönmeliyiz. Sadece seksen günümüz var. Hiç vakit kaybetmeye gelmez." Aklına rahipler geldi. "Bir daha böyle bir şey yapmamalıyım." diye düşündü.

Akşamüzeri yine dağların arasından geçiyorlardı.

Ertesi gün 22 Ekim'di. Passepartout saatini çıkarıp bir göz attı ve Sir Francis'e,

– Şimdi saat sabahın üçü, dedi.

Ama onun saati şimdi dört saat geriydi. Saat aslında yediydi. Sir Francis zaman konusunu açıkladı:

– Her yerin saati farklıdır. Sürekli doğuya doğru hareket etmekteyiz. Şimdi dört saat ileri alın, yani yedi yapın. Sürekli doğuya gittiğimizden güneşi erken karşılayacağız. Günler kısalıyor.

Passepartout, saatini yine de ayarlamadı. Sürekli olarak Londra'ya göre zamanı belirtiyordu.

Tren saat sekizde durdu. Gün yeni ağarıyordu. Rotahal'dan on beş mil uzaktaydılar. Trenin içinde dolaşan birisi bağırdı:

– Burada inmeniz gerek!

Bu olay üç adamı da çok şaşırttı. Passepartout, dışarı çıktı ve çok geçmeden döndü.

– Yol burada bitiyor, dedi.

Sir Francis:

– Ne, diye bağırdı.

Passepartout:

– Tren buradan öteye gidemez, dedi. İşçiler henüz ray döşememişler.

– Ama gazeteler yolun tamamlandığını yazmışlardı, dedi Sir Francis.

Adamın biri:

– Gazeteler yanılmışlar, dedi. Yol henüz tamamlanmadı.

Sir Francis iyice kızmıştı ama Fogg onu yatıştırdı.

– Trenle gidemesek de yola devam etmeliyiz.

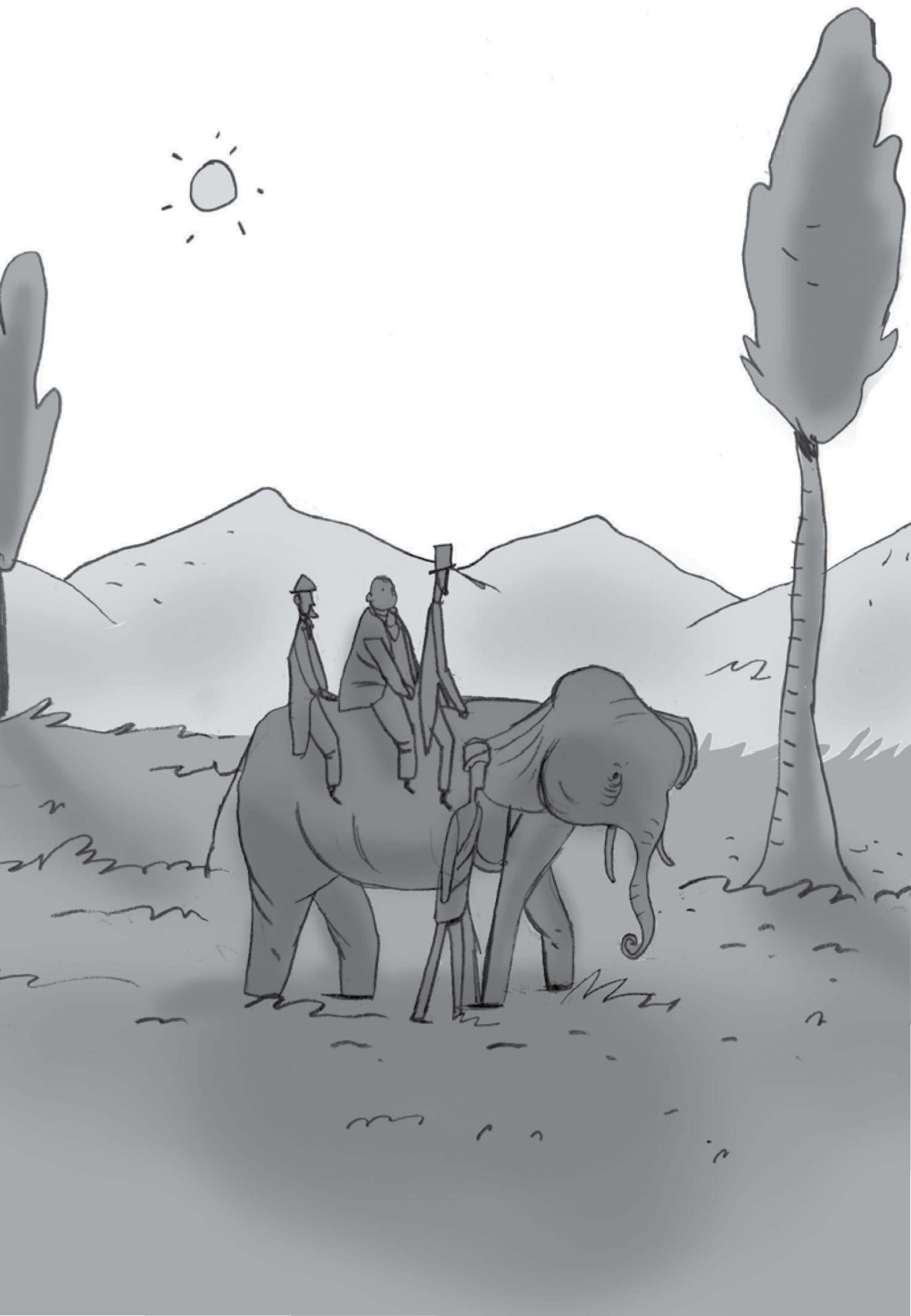
Sir Francis:

– Bu bizi geciktirecek, diye cevap verdi.

Fogg devam etti.

– Şimdiden iki gün kazanmış durumdayız. Bugün 23 Ekim. 25 Ekim’de Kalküta’dan kalkan bir gemi var. Bu tarihten önce Kalküta’ya varabiliriz sanırım.

Fogg, bundan çok emindi. Sir Francis’se bir şey söylemedi. İnsanlar trenden inip at aramaya başladı. Allahabad’a atla gitmek istiyorlardı. Fogg ve Sir Francis’e de aynı şeyi yaptılar. Bir köye gittiler. Ne yazık ki at bulamadılar.

Fogg:

– Ben Allahabad’a yürüyerek gideceğim, dedi.

Passepartout ise bir süre sonra çıkageldi.

– Bay Fogg, dedi. Ben bir fil buldum.

– Fil mi dedin?

– Buraya yakın bir yerde oturan bir Hintlinin fili varmış.

* * *

Beş dakika sonra Fogg, Sir Francis ve Passepartout ufak bir eve vardılar. Orada bir Hintli ve yanında bir fil vardı. Ki-ouni adlı fil iyi bir binek hayvanına benziyordu. Ama Hintli, filini satmaya yanaşmıyor, yanında bulundurmak istiyordu.

Fogg:

– Senin filine ihtiyacım var, dedi. İyi para veririm. Saat başına on sterlin.

Fogg, önce yirmi sonra kırk sterlin teklif etti. Hintli bu teklife de yanaşmadı. Bunun üzerine Fogg:

– Bu fili satın alacak, sana da bin sterlin ödeyeceğim, dedi.

Hintli:

– Olmaz, dedi.

Sir Francis:

– Yapma bunu aziz dostum, dedi. Bin sterlin çok para doğrusu.

– Girdiğim bahsi unutma, dedi Fogg.

Hintliye dönüp bin iki yüz, bin beş yüz ve ardından bin sekiz yüz sterlin teklif etti. En sonunda,

– İki bin sterlin, dedi.

Passepartout olup bitenleri üzüntüyle dinliyordu. Ama Hintli son teklifi geri çevirmedi. Fogg, parayı ödedi ona. Bir kılavuz buldular. Fogg, Sir Francis'e oturacak bir yer gösterdi. Fil onu kolayca taşıyabilirdi. Sir Francis de sevinçle kabul etti.

Az sonra yolculukları başladı. Passepartout, filin arkasında oturduysa da bu pek hoşuna gitmedi. İki saat fil sırtında gittiler ve sonra kılavuz, fili durdurdu. Hayvanın dinlenmesi için mola verdiler. Sir Francis de yorulmuştu. Fogg ise yorgun değildi. Sir Francis “Bu güçlü bir adam.” diye düşündü. On ikide yine yola çıktılar. Kılavuz, hayvanı koyun dışından dolaştırıp içine sokmadı. Bu sırada hayvan birdenbire durdu.

Kılavuz:

– Kiouni bir şeyden ürkmüş olmalı, dedi.

O sırada saat dörttü.

Sir Francis:

– Sorun nedir, diye sordu.

Kılavuz:

– Bilmiyorum efendim, dedi.

Ağaçların arasından bazı sesler geliyordu. Kılavuz onları bırakıp sessizce ağaçların arasına daldı. Sonra geri döndü.

– Tören alayı geçiyor, dedi. Aman bizi görmesinler.

Kılavuz, fili ağaçların arasına çekip orada bekletti.

– Eğer burada kalırsak belki bizi görmezler.

Az sonra geçidi gördüler. Ormanın içinden ağır ağır geçiyorlardı. Rahiplerin bazıları önden gidiyorlar; erkekler, kadınlar ve çocuklar da onları izliyordu. Hep birlikte şarkı söylüyorlar ve büyük bir araba da arkalarından geliyordu. Bunun geniş tekerlekleri ve üzerinde de taştan bir heykel vardı. Heykelin dört kolu vardı ve rengi kırmızıydı. Tıpkı bir kadına benziyordu.

Heykelin çevresinde birtakım adamlar dans edip duruyorlardı. Vücutlarında yaralar vardı. Başkaları da kızın birini sürükleyerek onları izliyorlardı. Kız, genç ve güzeldi. Bazıları da kızın arkasında bir adamın cesedini taşıyorlardı. Yaşlı bir adam cesediydi bu. Üzerinde süslü bir mihrace elbisesi vardı. Onun arkasında da bazı müzik aletlerini çalanlar vardı.

Sir Francis, kılavuza döndü:

– Kadını öldürecekler, dedi.

– Mihrace onun kocasıydı. O da onunla birlikte ölecek.

Kılavuz parmağını kaldırıp susmasını işaret edince Sir Francis konuşmayı kesti. Uzun tören alayı ormandan çıkıp uzaklaşmaya başladı.

* * *

Sir Francis:

– Kadını yarın yakacaklar, dedi. Kocasıyla birlikte ölmek istiyor.

– Hayır, dedi kılavuz. Ölmek istemiyor. İşin aslını bilmiyorsunuz siz.

– O zaman kadını nereye götürüyorlar?

– Bir tapınağa. Buradan iki mil uzakta. Bu gece orada kalacak, yarın da hayatı son bulacak.

Kılavuz bundan sonra filin sırtına atlayıp yürütmeye başladı.

Fogg:

– Dur bir dakika, dedi Sir Francis’e dönerek. Kadını kurtaralım mı?

– Kurtarmak mı dedin, diye haykırdı kılavuz.

– Evet. On iki saat vaktim var. Bunu ona ayırabilirim.

Sir Francis:

– Sen harika bir adamsın, dedi.

Fogg:

– Her zaman değil, dedi. Hazır şimdi vaktim varken onu kurtaralım.

Passepartout sevindi. O da şu anda Phileas Fogg’dan çok hoşlanmıştı. Kılavuz ona yardım teklif etti, Sir Francis de geri kalmadı. Fogg:

– Ama şimdi onu kurtaramayız. Karanlığın basmasını beklemeliyiz, dedi.

Kılavuz:

– Ben de öyle düşünüyorum, dedi.

Onlara kadının güzel ve ünlü olduğunu söyledi. Zengin bir adamın kızı olup Bombay’dan gelmişti. Adı Aouda’ydı. Yaşlı mihrace ile evlenmek istememiş fakat zorla evlendirilmişti. Evleneli ancak üç ay olmuştu ki kocası öldü. Bu durumda karısının da ölmesi gerekiyordu.

Kadın ölmek istemediğinden gizlice evden kaçmıştı ama mihracenin adamları kendisini yakalamışlardı. Şimdi onu ormanın içine götürmekteydiler. Kılavuz:

– Yarın olması gerek, dedi. Bir mihrace eşinin başına her zaman gelen bir olaydır bu. Törene katılarak ölüme doğru yol alır.

Karanlığın basmasını beklediler sonra tapınağa girdiler. Sessizce ilerlerken kılavuz yolu gösterdi. Ufak bir dereye vardıklarında kıyıda toplanmış ve ateşlenmeye hazır odunlar gördüler.

Civarda uyuyanlar da vardı ama mihracenin adamları kapıları gözlüyorlardı. Fogg ve arkadaşları içeri giremezlerdi.

Sir Francis:

– Beklemek zorundayız, dedi. Belki az sonra uyanırlar. Belki de daha sonra uyurlar. O zaman içeri gidip bulabiliriz.

Bekleyip durdular. Saat on ikide kapıya göz attıklarında mihracenin adamlarının uyanık olduğunu gördüler. Arka

tarafa baktılar. Orada da kapı yoktu. Duvarda bir delik açmaya başladılar. Ama az sonra birileri yaklaştı. Bunun üzerine işi bıraktılar.

Sir Francis:

– Buradan ayrılmalıyız, dedi. Kalırsak bizi görürler.

Kadını kurtaramayız.

– Burada bekleyelim, dedi Fogg. Bakarsın yarın onu kurtarırız.

“Sir Francis, acaba bahsini unuttu mu?” diye düşünerek şaşırıldı. Ama o da beklemeye hazırды.

– Onu kurtaramazsınız, dedi.

– Olsun bekleyebiliriz...

Bu sırada Passepartout da düşünüp duruyordu. Yardım etmek istiyordu ama bir yolunu bulamıyordu. Sonra aklına bir fikir geldi. Bir yol varsa da bu kolay değildi. “Yine de bir şansım var.” diye düşündü. “Belki başarabilirim.”

* * *

Gün ağarınca mihracenin adamları tapınağın kapısını açtılar. İki adam güzel kadını dışarı çıkardılar. Sir Francis çok üzgündü. Fogg’un elinde bir bıçak vardı ama bu onları durdurmaya yetmezdi.

Adamlar genç kadını odun yığınının sürüklediler. Mihracenin cesedi hâlâ yığının üzerindeydi. Adamlar kızı da oraya koydular. Ortalık alacakaranlık olmasına rağmen, Fogg ve

arkadaşları onları görebiliyorlardı. Kadın şimdi cesedin yanındaydı. Sonra adamlar odunları ateşe verdiler. Fogg, ileri atılmak istediye de arkadaşları bunu önlediler. Birdenbire bir çığlık koptuğunu duydular. Ahali yerlere kapandı. Yaşlı mihrace, âdeta dirilmiş gibi ayakta duruyordu. Sir Francis'in gözleri şaşkınlıktan fal taşı gibi açıldı.

– Nedir bu olup bitenler, diye bağırdı. Kim bu adam? Ölmemiş miydi o? Baksanıza kızı kollarında taşıyor. Alevlerin arasından çıkıyorlar. Nasıl olur bu?

Adam gerçekten kızı kucaklamış, odun yığınının altına iniyordu. Rahipler ve halk yüzüstü yere kapanıp duruyorlardı. Şaşkınlık ve korku içindeydiler. Adam kızı Fogg'a getirdi.

– Gel, diye sert bir sesle emretti. Çarçabuk buradan gitmeliyiz.

Konuşan mihrace değil, Passepartout'ydü. Onlara işin aslını anlattı.

– Ben yaşlı mihracenin yanındaydım, dedi. Ortalık karanlık olduğundan beni görmediler. Hadi vakit kaybetmeden gidelim. Çok geçmeden dört kişi ve bir de kız, filin sırtına binmişlerdi. Tabi, Aouda kendini hiç iyi hissetmiyordu. Başından geçenler onu hasta etmişti. Neyse, fil harekete geçtikten sonra rahipler, mihracenin cesedini gördüler. Hâlâ odun yığınının üzerindeydi. Filin arkasından koşularsa da

Fogg ve arkadaşları hızla yol alıp rahiplerden kurtulmasını bildiler.

Daha sonraları Sir Francis:

– Aouda Hindistan’da kalmamalı, ülkeden ayrılmalı. Eğer burada kalacak olursa bakarsınız hayatı tehlikeye girer. Bu adamlar peşini bırakmazlar, dedi.

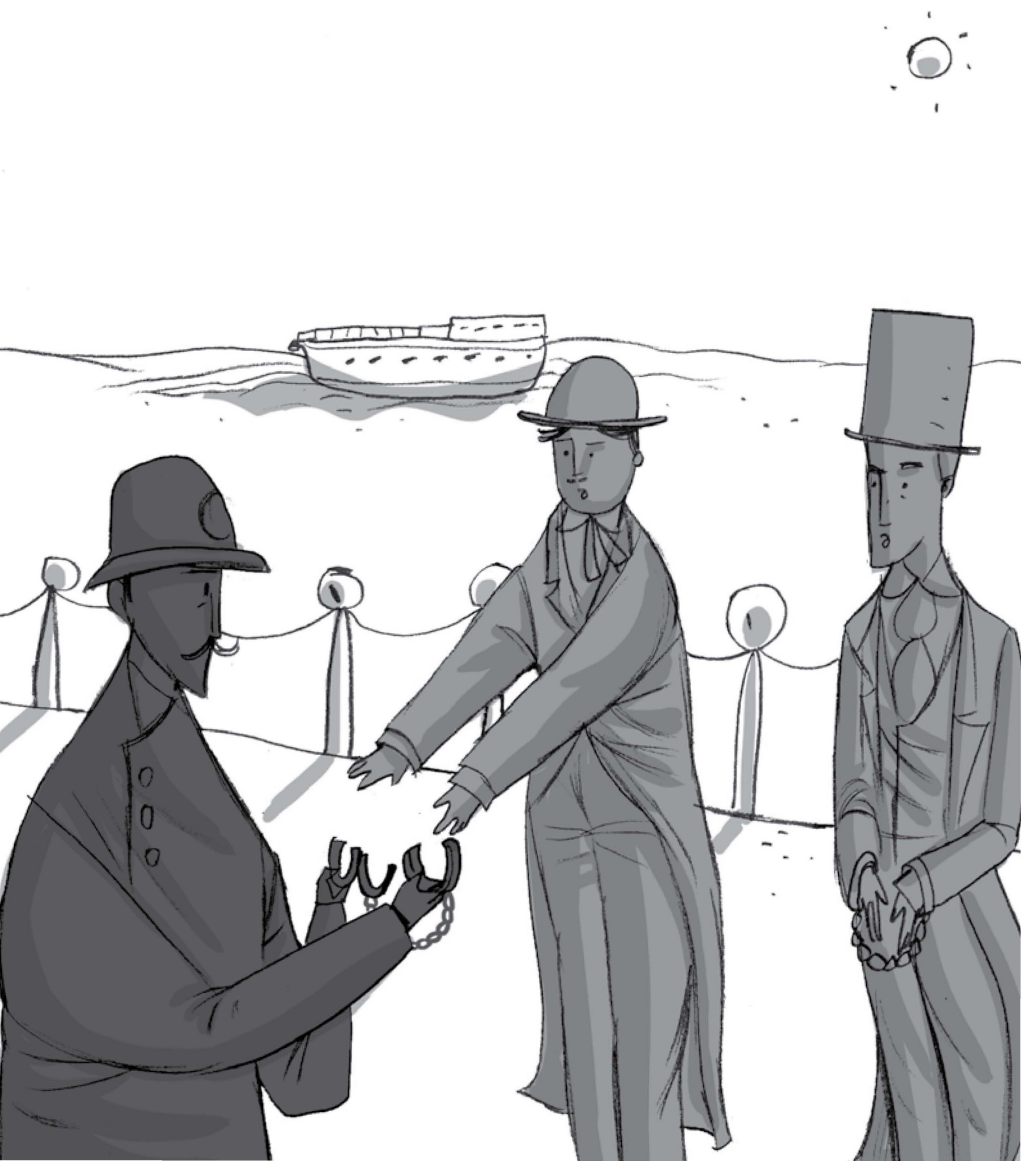
Saat onda Allahabad’a vardı. Allahabad ünlü bir kentti. Ganj ve Jumna Irmakları burada birbirine kavuşurlardı. Burada tren yolu yeniden başlıyordu.

Fogg, Passepartout’ya biraz para verdi, o da alışverişe gitti. Aouda için birkaç elbise seçti. Sonra onları istasyona getirdi. Aouda’nın yüzünü inceledi. Güzel bir kadındı ve İngilizce de biliyordu.

Phileas Fogg, kılavuzun parasını ödedikten sonra fili de ona verdi. Kılavuz çok mutlu oldu. Filin de keyfi yerindeydi. Fil, Passepartout’yu havalara kaldırdı sonra yere koydu. Birbirleriyle vedalaşıp trene bindiler. İki saat sonra Benares’e ulaştılar.

* * *

Bütün bu olaylar Aouda’nın çok garibine gitti. Artık ormanda değildi. Avrupalı gibi giyinmişti ve yabancılar arasındaydı. Ölmesi gerektiğini sanıyordu. Ona yiyecek bir şeyler verdikten sonra Sir Francis, tüm olayı başından anlattı. Kadına Fogg ve Passepartout’dan söz etti.

– Hayatını onlar kurtardı, dedi.

Aouda, onlara yürekten teşekkür etti. Ama sonra içinde bulunduğu ülkeyi düşündü. Daha Hindistan'daydı. Mihracenin adamları kafasını kurcalıyordu.

Fogg onun gözlerindeki korkuyu fark edince,

– Hiç tasalanma, dedi. Ben seni Hindistan'dan çıkartıp Hong Kong'a götüreceğim.

Aouda çok sevindi. Hong Kong'da arkadaşları vardı. Bu yüzden Fogg'a teşekkür etti.

Benares'te, Sir Francis onlardan ayrıldı. Bu, yolculuğunun sonuydu. Dostları onunla vedalaştılar. Hepsi çok üzgündü. O şimdi bırakmak istemedikleri bir arkadaştı. Ama tren onları yollarından alıkoymadı. Vadiler arasından geçerken pencerelerden Ganj'ı seyrettiler. Az sonra karanlık bastı. Tren, yoluna devam edip saat yedide Kalküta'ya ulaştı.

Fogg:

– Vapur yediden önce kalkmaz, dedi. Daha beş saatim var. Bugün 25 Ekim. Bir gün bile kaybım yok.

İstasyondan dışarı çıktığında onu izleyen bir polis memuru,

– Siz ve uşağınız beni izleyin, dedi.

Fogg, mihracenin adamlarını hatırladı.

– Bu hanımın bizimle birlikte gelmesine izin verir misiniz, diye sordu.

– Elbette, diye polis cevapladı.

Polis onları büyük bir binaya götürüp içeri aldı. Sonra üzerlerine kapıyı kilitledi. Aouda da mihracenin adamlarını düşünüyordu.

– Bay Fogg, dedi. Beni burada bırakın, geminizi kaçır-mamalısınız.

Fogg olağan tavrıyla,

– Kaçırmam, dedi.

Polis sekiz buçukta yine göründü. Onları büyük bir odaya aldı. Orada bir hâkim vardı.

Birisi:

– Phileas Fogg, diye seslendi.

Fogg:

– Buradayım, dedi.

– Passepartout, diye seslendi adam bu kez.

Passepartout hâkime bakındı.

– Burada, diye cevap verdi.

Sonra odaya üç rahip girdi. Passepartout “Mihracenin cesedini aklımızdan çıkarmamalıyız.” diye düşünüyordu.

Ama sorun Aouda ile ilgili değildi. Adamın biri masanın üzerine bir çift ayakkabı koydu.

Bunlar Passepartout’nundu. Onları Bombay’daki tapı-nakta kaybetmişti.

– Ayakkabılarım, diye şaşkınlıkla bir çığlık kopardı.

Bunlar bu odaya nasıl gelmişlerdi?

Dedektif Fix, Fogg'u tutuklamak istediğinden Bombay'da kalmıştı. Malaba Tepesi'ndeki rahiplerle buluşmuş ve onlarla konuşmuştu. Sonra onlar Kalküta'ya kalkan bir sonraki trene binmişler ve Fix de onlara katılmıştı. Fix hâlâ tutuklama emrini beklemekteydi. Londra polisi ona pek yardımcı olmuyordu ama şimdi belki rahipler yardımcı olabilirdi. Yargıç Obadiah'a olup bitenleri anlattı.

Yargıç, Fogg'a döndü:

– Bütün bunlar doğru mu, diye sordu. Passepartout tapınağa girdi mi? İçeride ayakkabılarıyla mı dolaştı?

– Doğrudur efendim, diye cevap verdi Fogg.

– O hâlde Passepartout'nun hapse girmesi zorunludur, dedi yargıç.

Fogg:

– Cezaevinde ne kadar kalacak, diye sordu.

Yargıç sert bir sesle,

– On beş gün, dedi. Ayrıca üç yüz sterlin de para cezası ödemek zorunda. Sonra sen Phileas Fogg, sen de hapsedilmelisin. Sekiz gün orada kalacaksın. Üstelik yüz elli sterlin de ceza vereceksin. Sen Passepartout'nun efendisisin değil mi?

Yargıcın dedikleri Fix'in çok hoşuna gitti. Sevinerek “Bu Phileas Fogg'u durdurur.” diye düşündü. Fogg ve Passepartout gözleriyle salonda onu aradıysa da bulamadılar.

Passepartout çok üzülüyordu. İyi kalpli uşak “Efendim bahsi kaybedecek.” diye sıkılıp duruyordu, “Hem o tapınağa girmedim ki. Ben girdim, ben Passepartout. Ne biçim uşağım ben.”

Fogg ayağa kalktı.

– Kefalet ödemeyi öneriyorum, diye alçak bir sesle konuştu. Şu anda cezaevinde yatmam mümkün değil. Bu yüzden kefalet yatıracağım. Ne kadar?

Yargıç:

– Buna izin verebilirim, dedi. Ama iki bin sterlin ödememiz gerek.

Fogg:

– Teşekkür ederim, dedi. Kabul ediyorum.

Çantasından biraz para çıkartıp kefaletini ödedi.

Yargıç:

– Döndüğünüzde bu parayı geri alırsınız, dedi. Ancak, döndüğünüzde hapishaneye girerseniz paranızı geri alabilirsiniz. Ama şu anda özgürsünüz.

Fix bir kez daha hayal kırıklığına uğramıştı. Fogg, arkadaşlarını gemiye götürdü. Teknenin adı Rangoon’du.

– Bu bizi Hong Kong’a götürecektir, dedi.

Para hakkında tek söz etmedi. Ama içinden “Hay Allah, şimdiye kadar beş bin sterlin harcadım. Kefalet de amma pahalıya patladı. Yalnız onun için iki bin sterlin.” diye düşündü.

Fix ise, “Onu dünyayı dolansa da izleyeceğim. Ama ondan

geriye ne kadar para alabilirim ki! Su gibi harcıyor. Kefalet için iki bin sterlin. Tabi bir banka soyguncusu kolayca para bulabilir.” diye düşünüyordu.

Rongoon, denizde yelken açmış gidiyordu. Aouda hâlâ onlarla birlikteydi. Hong Kong’a gidiyordu. Passepartout, ona Fogg’un girdiği bahsi anlattı.

– Hong Kong’da nerede kalacaksın, diye sordu.

– Mr. Jejek, orada oturan akrabalarımдан biridir, diye cevap verdi.

Andaman Adalarını geçtiler. Orada, olağanüstü güzelliğe sahip dağlar ve bir sürü rengârenk kuş gördüler.

Passepartout, Fix’i görmedi. Fransız uşak onun hâlâ Bombay’da olduğunu sanıyordu. Ne yazık ki Fix, Bombay’da değil, Rongoon gemisindeydi. Fogg’un peşini bırakmaya niyeti yoktu.

Fix o sırada, “Belki onu Hong Kong’da tutuklayabilirim. Tutuklama emri oraya varmış olmalı, bu yüzden onu oradan kaçırmamalıyım. Hapse atılması gerek. İngiliz mahkemelerinin tutuklama emri Japonya yahut Amerika’da geçersizdir. Ama onu Hong Kong’da kullanabilirim. Sonra Passepartout’ya soyguncunun kim olduğunu anlatırım. Kendisi efendisini tanımıyor bile. Sonra Aouda da kim oluyor? Fogg onu nerede buldu? Onu nereye götürüyor? Hong Kong’a. Neden? Passepartout ile konuşmalıyım.” diye düşünüyordu.

30 Ekim'de Fix, Passepartout ile yine karşılaştı. Yüzünde büyük bir hayret belirdi.

– Sen ha, diye bağırdı. Rongoon'da!..

Passepartout da şaşırmişti.

– Sen de dünya turuna mı çıktın, diye sordu.

– Yok canım. Hong Kong'da ineceğim. Hastalandım, dedi. Efendin nasıl?

Passepartout:

– Oldukça iyi, diye karşılık verdi.

Fix'e bahisten söz etti. Ona Aouda, tapınak ve rahiplerle ilgili şeyleri de söyledi.

– Bizimle birlikte Hong Kong'a geliyor, diye sözünü bitirdi.

Passepartout daha sonra bu konuşmayı hatırlayınca kendisini bir düşünce aldı. Fix, neden onları sürekli olarak izlemekteydi? Passepartout, Reform Kulübü'ndeki bir kişiyi hatırladı. “Belki de Fix, Bay Rolgh hesabına çalışıyordu. Fogg'u izliyor. Yolculuktan emin olmak istiyor.” diye düşündü.

Singapur'da, Phileas Fogg bazı notlar aldı. Sonra Aouda'ya kenti gezdirdi. Kent dışına da çıktılar. Sonra Rangoon'a döndüler. Saat on birde gemi Singapur'dan ayrıldı. Fogg:

– Hong Kong'da yetişebileceğim bir gemi var, diye planını açıkladı. 6 Kasımda hareket edecek. Beni Yokohama'ya

götürür.

Rongoon fırtınaya tutuldu. Ama rüzgâr hâlâ geminin arkasından esmekteydi. Bu onlara yardımcı olduysa da yolculardan bazıları hastalandılar. Fırtına Passepartout'yu da rahatsız etti.

– Bizi geciktirecek, diye hayıflandı.

Gerçekten Hong Kong'a gecikmiş olarak vardılar. Passepartout, “Gemiye kaçırıldık.” diye düşündü.

Rongoon'un yanında birileri duruyordu. Fogg, onlara,

– Yokohama'ya bundan sonra ne zaman gemi kalkacak, diye sordu.

– Yarın.

Fogg, hiç şaşırılmış görünmedi.

– Geminin adı nedir, diye sordu.

– Carnatic.

Fogg:

– Niye dün kalkmadı, diye sözüne devam etti.

– Makineleri arızalıydı. Ama yarın tamirata bitirirler.

Fogg:

– Teşekkür ederim, dedi ve oradan uzaklaştı.

Kendi kendine “Gemiye yakalarız. Ama Yokohama'ya daha geç varmış olacak. Pek ziyarı yok. Herhâlde orada bekleyen ve bizi San Francisco'ya götürecek bir gemi vardır.” diye düşündü.

* * *

Fogg, Aouda'yı otele götürdü.

– Carnatic yarın beşte hareket edecek, dedi. Bu yüzden zamanım çok kısıtlı. Şimdi dışarı çıkıp Bay Jejek'i arayacağım.

Passepartout'yu da otelde bıraktı.

Phileas Fogg, ne yazık ki Bay Jejek'i bir türlü bulamadı.

Adamın biri:

– Şimdi Avrupa'da yaşıyor, dedi. Hollanda'da...

Fogg otele dönüp Aouda'ya durumu anlattı.

Kadın:

– Şimdi ne yapabilirim, diye ağlamaklı bir sesle sordu.

Fogg:

– Bunun cevabı kolay, dedi. Avrupa'ya git.

– Nasıl olur. Bu teklifi kabul edemem.

Fogg:

– Passepartout, diye seslendi. Carnatic'e git. Bizim durumumuzdan söz et. Carnatic'le yolculuğa çıkıyoruz.

Passepartout, büyük bir sevinçle otelden ayrıldı. Sokakları dolduran kalabalığı seyretti. Hong Hong, Çin'e yakın, hareketli bir yerdi. Passepartout, kentin içinde dolaştı. Sokaklar erkek, kadın ve çocuklarla doluydu. Geminin yakınında Fix'i buldu. Dedektifin yüzü asık olduğundan bu Passepartout'yu keyiflendirdi. Tutuklama emri henüz Hong Kong'a varmadığından bir kez daha kızgınlıktan tepesi atmıştı. Elinde

bir emir olmadıkça Fogg'u tutuklayamazdı. Passepartout kahkahayla,

– Amerika'ya gelmek ister misiniz Bay Fix, diye sordu.
Fix öfkeyle,

– Evet, diye karşılık verdi.

Geminin kaptanı:

– Carnatic bu gece yola çıkacak, dedi. Makinelerdeki arıza tamamıyla giderildi, saat sekizde harekete hazırız.

– İyi, dedi Passepartout. Efendime söylerim.

Passepartout ve Fix, cafeye girip oturdular.

İki adam bir süre konuştular. Passepartout ayağa kalktı.

– Gemi bu akşam hareket edecek, dedi. Makinelerdeki tamirat bitti. Şimdi izin verirseniz gideyim. Efendime haber vermeliyim.

Fix:

– Bir dakika bekle, dur. Sana bir öykü anlatmak istiyorum. Mesleğim hakkında. İşimin ne olduğunu biliyorsun değil mi?

Passepartout:

– Bu adamlar seni niye yolladılar, diye sordu. Reform Kulübü'nü aklından çıkaramıyordu. Sen efendimin peşin-desin. Doğru değil mi? Ama boşuna vakit kaybediyorsun. Efendim namusludur.

Fix gözlerini ona dikti.

– Şu paradan haberin vardır, değil mi?

Bunu derken banka soyguncusunu kastediyordu.

Passepartout:

– Yirmi bin sterlin, diye karşılık verdi.

Onun zihninden geçen Fogg'un bahsiydi.

Fix:

– Yirmi bin değil. Elli beş bin, dedi. İşimi gerektiği gibi görmek istiyorum. O zaman polis bana iki bin sterlin ödül verecek. Bana yardım eder misin? Sana beş yüz sterlin veririm.

Passepartout:

– Yardım mı, diye bağırdı. Nasıl?

– Bay Fogg'u burada bir iki gün oyala.

Passepartout:

– Sen ne diyorsun yahu, diye bağırdı. Bu adamlar onu durdurmak mı istiyorlar? Ne biçim arkadaş bunlar!

Aklında hâlâ kulüpte konuşulanlar vardı. Ama Fix soyguncudan söz ediyordu. Şu anda pek güven verici bir hâlî yoktu. Fix, "Bu adamlar kimler olabilir?" diye düşündü.

Passepartout:

– Sen Bay Ralph ve dört arkadaşı hesabına çalışıyorsun, değil mi, diye sordu.

Fix:

– Hayır, dedi. Onlarla işim yok.

Gülerek sözlerine devam etti:

– Ben bir dedektifim. Polis memuruyum. Londra Emniyet Müdürlüğüne bağlıyım. Şu kâğıda bir bak hele!

Fix, Passepartout'ya bir kâğıt parçası gösterdi. Passepartout, polisin adresini gördü. Fransız, sanki dili tutulmuş gibi tek kelime söyleyemedi.

Fix:

– Bu bahsin gerçekle ilgisi yok, dedi. Sadece uydurulmuş bir hikâye. Durmadan bir bahisten söz ediyorsa da aslında banka soyguncusunun ta kendisi o.

Passepartout:

– Mümkün değil. O namuslu bir insandır, dedi.

– Dinle. 1 Ekim'de birisi bankadan elli beş sterlin aldı. Onu gören ve tarif edenler oldu. Şu kâğıda bir göz at. Okuyunca anlarsın. Burada soyguncunun özellikleri belirtiliyor. Bu Bay Fogg değil mi? Tıpkı ona benzemiyor mu? Cevap ver bakalım!

– Hayır değil. Benim efendim dürüst bir adamdır. O soyguncu değildir.

– Nereden biliyorsun, dedi Fix. Evine ne zaman gittin? Onunla ne zaman karşılaştın? Tarihini hatırlıyor musun? Sen aynı gün İngiltere'den ayrıldın. Bir tek çantayla! Acele içinde! Niye?

Passepartout başını ellerinin arasına aldı. Onun efendisi!

Efendisi bir yankesici miydi? Onun sahibi cesur bir adamdı. Sahibi, Aouda'nın hayatını kurtarmıştı. O aynı zamanda bir yankesici miydi?

– Benden ne istiyorsun, diye sordu.

– Efendini burada takip ettim, dedi Fix. Fakat onu tutuklayamadım. Tutuklama emrine ihtiyacım var. Henüz almadım. Emir daha sonra gelecek ve o zaman onu tutuklayabileceğim. Fogg'u burada Hong Kong'da tutun. Banka bana iki bin sterlin ödeyecek, ben sana beş yüz sterlin vereceğim. Ne dersin?

Passepartout:

– Asla, asla, diye bağırdı. Ben onun hizmetkârıyım ve o benim iyi efendim. Asla böyle bir şey yapmam.

– Öyleyse bunu unut, dedi Fix ve, “Onun efendisi gemi hakkındaki şeyleri öğrenemeyecek. Fogg, Carnatic'i yakalayamayacak.” diye düşünerek hızla orayı terk etti.

* * *

Fogg'la Aouda akşam otele döndüler. Aouda yatmaya gitti. Fogg gazeteleri okuyordu. Passepartout gelmedi ama bu Fogg için bir sürpriz olmadı. Çünkü olaylar asla Fogg'u şaşırtmazdı. Ertesi sabah Passepartout yine gelmedi. Fogg, Aouda'yı deniz kenarına indirdi. Fakat Carnatic orada yoktu.

Bir adam:

– Gemi dün gece limandan ayrıldı, dedi.

Fogg, hiçbir hayret işareti göstermedi. Kızmamıştı. Aouda'ya,

– Zıyanı yok, dedi.

Birdenbire Fix yanlarında belirdi.

– Ben de Carnatic'le gitmek istiyordum ama kaçırdım, dedi. Şimdi beklememiz lazım. Burada bir hafta geçirmeliyiz.

Fix çok mutluydu. “Bir hafta. Bu arada tutuklama emri gelecek ben de onu hapse atacağım.” diye düşünüyordu. Fakat Fogg'un düşüncesi daha farklıydı.

– Mutlaka bir gemi bulmalıyız, diyerek harekete geçti.

Bu arada yanlarına bir adam yaklaşarak,

– Gemi mi arıyorsunuz, diye sordu.

– Gemin var mı, diye sordu Fogg.

– Evet var ve iyi bir gemi. Nereye gitmek istiyorsunuz?

– Yokohama.

– Yokohama mı, diye adam büyük bir hayretle bağırdı.

– Carnatic'i kaçırdım ve 14 Kasım'dan önce Yokohama'da olmam lazım. San Francisco'da gemiyi yakalamalıyım.

– Bu mümkün değil, dedi adam.

– Yokohama'ya gitmeliyim, dedi Fogg kararlı bir ses tonuyla. Orası buradan ne kadar sürer? Her gün için sana yüz pound teklif ediyorum. Yokohama'da sana iki yüz pound daha ödeyeceğim. Geç kalmamam gerekiyor.

Adam gitti denize baktı. Fogg çok para teklif ediyordu.

Fakat deniz tehlikeliydi, Yokohama da çok uzaktaydı. “Tehlikeli bir fırtınaya yakalanabiliriz. Fakat bu çok büyük bir para.” diye düşünüyordu. Bu arada Fogg geri döndü.

– Yapamayacağım, dedi. Benim gemim çok ufak ve Yokohama bin altı yüz elli mil uzaklıkta. Bu seyahate imkân yok.

– 1650 değil, dedi Fogg. Sadece 1600.

Fix şimdi daha da mutluydu. Fogg gidemeyecekti. Fakat arkadan adam yeni bir teklif yaptı.

– Seni Nagasaki’ye götürebilirim, dedi. Orası sadece on bir mil veya Shanghai’ye gidebiliriz. Orası sekiz yüz mildir.

Fogg:

– Beni dinle, dedi. Bu gemiyi Yokohama’da yakalamalıyım. Ben Yokohama’ya gitmek istiyorum, Nagasaki ve Shanghai’ye değil.

Adam:

– Niye, diye sordu. Gemi Yokohama’ya gider. Bu doğru. Fakat seyahate Shanghai’den başlar. Sonra Nagasaki’ye gider. Oradan Yokohama’ya. Oradan da San Francisco’ya. Niye Yokohama’ya gitmek zorundasın. Niye onu Shanghai’de yakalamıyorsun?

Fogg:

– Bundan emin misin, diye sordu.

– Elbette.

– Gemi ne zaman Shanghai’den ayrılacak?

– 11 Kasım'da. Önümüzde dört günümüz var. Bu doksan altı saat eder. Şans bize yardım ederse fırtınaya yakalanmayız. Belki rüzgâr bizi izler.

– Ne zaman hareket edebilirsin, diye sordu Fogg.

– Bir saat sonra. Yiyecek ve su almalıyım.

– Kabul ediyorum, dedi Fogg. Geminin sahibi sen misin?

– Evet benim. Ben John Banský'yim. Tankadere'nin sahibiyim.

Fogg, Banský'ye iki yüz pound verdi ve Fix'e döndü:

– Bay Fix, bizimle gelir misiniz, diye sordu.

Fix:

– Teşekkür ederim, dedi. Teklifinizi memnuniyetle kabul ediyorum.

Fogg:

– Biz yarım saat içinde hareket edeceğiz, dedi.

– Fakat Passepartout nerede, diye sordu Aouda. Onsuz mu gideceğiz?

Fogg ve Aouda polise gittiler ve Passepartout'yu tarif ettiler.

– Onu bulamayız, diye açıklamada bulundu polisler.

Elleri boş otele geri döndüler. Oradan Tankadere'ye gittiler. Banský dört adamla birlikte onları bekliyordu. Üç on kala adamlar yelkenleri kaldırdı. Bayrak uçuyordu. Passepartout'yu bulamadılar, böylece ufak gemi onsuz hareket etti.

Fogg:

– Belki Carnatic’e yetişmiştir, dedi.

– Evet, diye cevap verdi Aouda. Belki onu Yokohama’da buluruz.

Saat onda rüzgâr çok kuvvetlendi. Fogg ve arkadaşları çok iyi uyudu. Sabahleyin Bansky, yüz mil yol aldıklarını söyledi.

O gün de yüz yirmi mil yol aldılar. Sonra büyük bir adadan geçtiler.

Bansky:

– Bu Formoza, dedi.

Ufak gemi hızla gidiyordu. Ertesi gün gökyüzü karanlıktı.

Bansky:

– Fırtına geliyor, dedi.

O, buna hazırdı. Çok geçmeden büyük bir fırtına başladı. Kuvvetli rüzgâr ufak gemiyi aşağı yukarı atıyordu. Fırtına dağ gibi dalgalar kabarttı. Herkes çok geçmeden sıırıslıklam oldu. Fix bundan hiç hoşlanmamıştı. Aouda hiçbir korku belirtisi göstermedi. Fogg’a yakın duruyordu. Fırtına onun için bir dert değildi. Fırtına gece boyunca devam etti. Bansky Fogg’a,

– Karaya çıkmalıyız. Denizde duramayız, dedi.

– Haklısınız, diye cevap verdi Fogg. Hemen karaya çıkmalıyız.

Bansky:

- Nereye gideceğiz, diye sordu.
- Shanghai'ye, dedi Fogg.
- Shanghai'ye mi? Shanghai değil. Orası çok uzak.

Gece fırtınada yol almak çok tehlikeliydi. Fakat küçük gemi yoluna devam etti. Sabah oldu, fırtına yine devam ediyordu. Rüzgâr hâlâ çok kuvvetliydi. Ertesi gün Bansky:

- Şimdi Shanghai'den sadece bir mil uzaktayız, dedi.

Fogg “Carnatic gemisi yakında hareket edecek. Çok az zamanım kaldı.” diye düşünüyor ve endişeleniyordu.

Saat altıda limana varamamışlardı. Hâlâ Shanghai'den on mil uzaktaydılar. Bansky iki yüz poundu düşündü. “O parayı alamayacağım. Gemiye yakalayamayacağız.” diyerek üzülüyordu.

Sonra birden gemiyi gördüler. Shanghai'den ayrılıyordu fakat ona pek yakın değillerdi.

Fogg:

- Gemiye seslen, diye bağırdı. Bayrak çek!

Bansky bayrağı yukarı gönderdi fakat tepeye kadar çektiirmedi, yarıya kadar çektiirdi. Bu daima bir tehlike işaretiydi. Büyük geminin kaptanı bayrağı gördü.

“Orada ne oluyor. Bu adamlar tehlikede.” diye düşündü. Bir emir verdi.

* * *

Carnatic'de neler oluyordu? Gemi Hong Kong'u 6 Kasım'da terk etmişti. Passepartout gemideydi. Bu nasıl olmuştu?

Fix, onu konuşmalarından sonra sarhoş ederek pis bir yerde bırakmıştı. O ise geminin hayalini kuruyordu. Sonra kalktı ve bu pis odadan kaçtı.

– Carnatic, Carnatic, diye haykırarak limana koştu.

Hâlâ yarı uykundaydı.

Gemi limanda bekliyordu fakat gemiye ulaşamadan yere yığıldı. Gemiye koştuğunu ve yere düştüğünü gören birkaç kişi onu Carnatic'e taşıdılar. Bir odaya yerleştirdiler. Hong Kong'dan yüz elli mil ötede tekrar uyandı. "Efendimi bulmalıyım. Bana kızacak!" diye düşünüyordu.

– Bay Fogg Carnatic'de yok, gemide kadın da yok, dediler.

Passepartout:

– Fakat ben Carnatic'de miyim, diye şaşkınlıkla sordu. Ben Yokohama'ya mı gidiyorum?

– Evet, dediler.

Passepartout olanları yavaş yavaş hatırlamaya başlıyordu. "Gemi gece hareket etti. Efendime söylemedim, bu yüzden o da gemiyi kaçırdı. Böylece o bahsini kaybetti. Ona ben kaybettirdim, ben!" diye düşünüyordu.

Sonra kendi seyahatini düşünmeye başladı. Para gere-

kiyordu ve onun cebinde bir kuruşu bile yoktu. Yemeklerini Carnatic'de yiyebilirdi. "Fakat Japonya'da. Orada nasıl yemek bulacağım? Bana kim yiyecek alacak?" diye düşündü.

Her gün bol bol yemek yedi. Kendi için, sahibi için ve aynı zamanda Aouda için yedi. 13 Kasım'da gemi Yokohama'ya vardı. Passepartout, Carnatic'i terk etti fakat mutlu değildi.

Sokaklarda yürüdü. "Avrupa şehirlerine benziyor. Fakat insanları çok farklı..." diye düşündü.

Passepartout birkaç saat daha yürüdü. Sonra açık bir araziye ulaştı ve orada güzel çiçekler gördü. Fakat onun çiçeğe değil, yiyeceğe ihtiyacı vardı. Çiçekleri yiyemezdi. Ortalıkta ona göre hiçbir yiyecek yoktu.

Gece olduğunda şehre döndü. Ertesi gün çok yorgundu. Hâlâ yiyecek bir şey bulamamıştı. Yemek yemeliydi. "Saatimi satayım. O zaman biraz para alırım." diye düşündü. Fakat saatini satmak istemedi. Şarkı söyleyebilirdi ama henüz bunun için erkendi. Müzik daha sonra olmalıydı.

Bir dükkâna gitti ve orada elbiselerini sattı. Birkaç Japon elbisesi aldı. Yemek yiyebilecek kadar eline para geçmişti.

– Şimdi, dedi. Bu güneş ülkesini terk etmeliyim. Gitmeliyim. Bir gemi bulup Amerika'ya gideceğim. Yemek pişirebilirim. Bir Amerikan gemisinde aşçı olacağım. San Francisco'ya sadece dört bin yedi yüz mil var.

Deniz kenarındaydı. "Fakat aşçı isterler mi? Şimdi Japon

elbiseleri giyiyorum. Japon bir aşçı isterler mi?” diye düşündü. Passepartout kıyıya doğru giderken büyük bir ilan gördü. Bir adam ilanı taşıyarak bağıırıyordu.

Uzun Burunlular, Uzun Burunlular!

Bugün gel Uzun Burunluları gör.

Biz yakında Amerika’da olacağız!

William Batulcar

“Yakında Amerika’da olacaklar. Bu bana çok uygun.” diye düşündü Passepartout. İlanlı adamı izlemeye başladı.

Bay Batulcar’ın evine girdiler. Passepartout da girdi. Batulcar:

– Ne istiyorsunuz, diye sordu.

– Bir hizmetçiye ihtiyacınız var mı, diye sordu Passepartout.

– Hizmetçi mi, diye haykırdı. İki tane var. Beni asla bırakmazlar. Onlara para vermem. Sadece yiyecek veririm. Onlar iyi hizmetkârlardır. İşte buradalar!

Hizmetçi, Passepartout’ya iki kuvvetli kolunu gösterdi.

– Öyleyse bana ihtiyacınız yok, dedi Passepartout üzüntüyle.

– Haklısın. Sen Japon musun? Niye bu elbiseleri giyiyorsun? Fransız değil misin?

– Evet. Paris'tenim.

– Kuvvetli misin?

– Evet, yemek yiyince güçlü olurum.

– Şarkı söyleyebilir misin?

– Evet söyleyebilirim.

– İyi, diye haykırdı Batulcar. Yardımını kabul ediyorum.

Şimdi sen de adamlarımdan birisin.

Passepartout pek mutlu değildi ama Amerika'yı düşündü. Yakında oraya gidecekler. Ben de onlarla olacağım!

Saat üçte izleyiciler toplanmıştı. Bir adam çiçeklerle dans etti. Birisi dumanla havaya kelimeler yazdı. Bir adam eşyaları havaya atıp yakaladı. Birisi eşyaları ağaca çevirdi. Uzun Burunlular çok ünlüydü.

Bu adamlar yüzlerine uzun burun takıyorlardı. Burunları tahtadan yapılmıştı. İnsanlar bu uzun tahta burunlara gülüyorlardı.

Batulcar, Passepartout'ya da uzun bir burun verdi, o da büyük bir üzüntüyle bunu taktı. Uzun Burunluların arasına yerini alarak oturdu. Fakat birden tekrar kalktı. Sonra ışıkların üstünden atladı. İleri doğru koştu. Birine yetiştii. Büyük bir sevinçle,

– Efendim, benim efendim, diye haykırdı.

Fogg:

– Ne, diye haykırdı. Sen burada mısın?

– Evet, ben Passepartout, benim sevgili efendim, canım efendim!

Fogg, Uzun Burunluları seyrediyordu fakat Passepartout'yu görünce vazgeçti.

– Gel, dedi. Gemiye gitmeliyiz. Benimle gel!

– Fakat Bay Batulcar kızar.

– İşte bir miktar para, dedi Fogg. Eğer bunu ona verirsen kızmaz. Fakat vakit kaybetme!

Passepartout, Batulcar'a gitti. O şimdi uzun burunlu fakat mutlu bir adamdı.

* * *

Fogg niçin Uzun Burunluları seyrediyordu? Biz onu en son Tankadere'de bırakmıştık.

Fogg ve arkadaşları Shanghai yakınlarında büyük bir gemi görmüşlerdi. Bunsky bayrak çekmiş ve büyük geminin kaptanı bunu fark etmişti. Gemiye o tarafa döndürmüş ve çok geçmeden küçük gemiye ulaşmıştı.

Fogg, Bansk'y'e beş yüz elli pound ödemiş ve veda etmişti. Çok geçmeden büyük gemideydiler. Geminin adı General Grant'tı. Gemi, 14 Kasım'da Yokohama'ya ulaştı. Carnatic de Yokohama'daydı. Fogg, Carnatic personelinde Passepartout'nun, Yokohama'ya kadar Carnatic'le yolculuk yaptığını öğrenmişti. Sonra tesadüfen Uzun Burunlulara gitmiş ve orada uşağını görmüştü.

– Fix bizimle geldi, dedi Aouda.

Fakat Passepartout, Fix'in işini açıklamadı. Fogg ona birkaç elbise satın aldı ve uzun burnunu çıkardı.

General Grant gemisi hiç güçlük çekmeden okyanusu aştı. Aouda hâlâ onlarlaydı. Fogg'u çok sevmiştii ve sık sık onu gözlüyordu. Fakat Fogg onunla pek konuşmuyordu. Bu nedenle o da Passepartout'yla konuşuyordu.

– Şimdi yarı yoldayız, dedi. Çok iyi gidiyoruz. Bundan sonrası kolay. Sadece Amerika'yı geçeceğiz ama bu çok zor olmayacak.

23 Kasım'da tam yarı yoldaydılar. Bu sırada Passepartout'un saati hâlâ Londra'ya göre idi. O saatinin ayarını hiç değiştirmemişti fakat buradaki saatler Londra saatlerinden on iki saat geriydiler.

Fix de General Grant'daydı. O şimdi tutuklama emrini almıştı. Onu Yokohama'da ele geçirmişti. Londra'dan gelen mektup ona Japonya'da ulaştı. Fakat Japonya'da İngiliz tutuklama emrini kullanamazdı. Bu, onu çok kızdırdı.

“Bu soyguncuyu İngiltere'ye kadar takip edeceğim. Onu İngiltere'de tutuklayacağım. Fakat o zaman hiç parası olmayacak. Durmadan para harcıyor.” diye düşünüyordu.

Bir gün Passepartout, yine onu gördü ve iki adam kavgaya tutuştular. Bazı Amerikalılar kavgayı büyük bir memnulukla izliyordu. Onlar Fix'e karşı bahse girdiler. Çünkü

Passepartout iyi dövüşçüydü. Passepartout, Amerikalılardan çok hoşlandı. Çok geçmeden Fix yerdedi.

- Bitti mi, dedi Passepartout'ya.
 - Evet. Fakat yeniden başlamaya hazırım.
 - Benimle gel, dedi Fix. Seninle konuşmak istiyorum.
- Sessiz bir yere gittiler.

Fix:

- Efendine karşıydım fakat şimdi onun arkadaşım.

Passepartout şaşkınlıkla,

- Şimdi onu seviyor musun, diye sordu.

- Hayır. O bir soyguncu. Bundan önce onu durdurmak istedim. Onu sadece İngiliz ülkelerinde tutuklayabilirdim fakat tutuklama emrine ihtiyacım vardı. Bu nedenle rahiplerden bana yardım etmelerini istedim. O Hong Kong'da gemiyi kaçırdı. Hatırladınız mı?

Passepartout öfkeyle dinliyordu.

Fix:

- Bu benim işim, dedi. O gemiyi kaçırdı. Fakat şimdi işler başka. Onu Amerika'da tutuklayamam. Bu nedenle onu İngiltere'de istiyorum. Sen bana yardım etmelisin. Şimdi dost muyuz?

Passepartout'nun cevabı,

- Hayır değiliz, oldu.

* * *

3 Aralık'ta General Grant gemisi San Francisco'ya vardı. Sabahın ilk saatlerinde limandaydılar.

Adamın biri:

– Bu akşam New York'a giden bir tren var, dedi. Saat altıda hareket ediyor.

Bir otele gidip oda tuttular. Passepartout biraz dolaşmaya çıktı. Çevrede büyük dükkânlar ve yüksek binalar vardı. Kentin hareketliliği hoşuna gitti.

Fogg ve Aouda otelde birlikte kahvaltı ettiler. Sonra caddeye çıktılar. Birdenbire Fix ile karşılaştılar. Fix, hayretle,

– Aynı gemiyle Okyanus'u aşmadık mı, diye bağırdı. Yine de hiç karşılaşmadık. Çok garip bir durum.

Fix, onlarla birlikte yürümeye başladı. Bir süre sonra avaz avaz bağırان bir kalabalığa rastladılar.

– Camerfield'i isteriz! Camerfield'i isteriz!

Buna karşılık bazıları da,

– Mandibay'ı isteriz! Mandibay bu işin adamıdır. Mandibay! Mandibay, diye bağırıyorlardı.

Ses giderek artmaktaydı. Şimdi bir sürü insan hep bir ağızdan bağırıyordu.

Fix:

– Kim bunlar, dedi. Camerfield neyin nesi? Ya Mandibay? Bu adamların istedikleri ne? Niye gürültü çıkarıp duruyorlar? Nedir olan biten?

– Bilmiyorum, diye karşılık verdi Fogg.

Fix:

– Ortada anlaşılan iki önemli kişi var, dedi.

O anda bağışmalar en son haddine çıkmıştı.

– Biri Camerfield. Biri de Mandibay olmalı. Bazıları birinin, bazıları da ötekinin adamı anlaşılan. Aman ne kadar çok insan var burada!

Aniden birtakım çığlıklar duydular. Bir kavga kopmak üzereydi. Adamlar birbirlerine taşlar savurup duruyorlardı. Ayakkabılarını çıkarıp atıyorlardı. Hava, savrulan taşlar, ayakkabılar ve çığlıklarla doldu.

Fix:

– Burada kalmamalıyız, dedi. Gitmemiz gerek.

“Mandibay!” diye bağışmaya başladılar. Bir taraf “Mandibay” diye tezahürat yaparken pek uzakta olmayan diğerleri “Camerfield!” diye bağırıyorlardı.

Aouda, Fogg ve Fix ortada kalmışlardı. Ne o yana ne öbür yana gidebiliyorlardı.

Ansızın önlerinde iri yarı bir adam belirdi. Kırmızı bir suratı ve güçlü kolları vardı. Kocaman elini kaldırıp Fogg’un yüzüne yaklaştırdı ve aniden indirdi. Fix, çarçabuk iki adamın arasına gizlendiğinden o koca el, Fix’in şapkasını sıyrıp gözlerinin üzerine düşürdü.

Fogg:

– Kimsin sen, diye bağırdı.

İriyarı adam:

– Sen bir İngiliz’mişsin öyle mi, diye sert bir sesle karşılık verdi.

– Evet. Adım Phileas Fogg. Ya seninki?

– Yarbay Stamp Proctor.

Fogg:

– Yine görüşürüz Yarbay, dedi.

– Görüşürüz.

İnsanlar ileri fırlayıp Fix’i yere düşürdüler. Ayağa güçlükle kalkabildi ama elbiseleri de toz toprak içinde kalmıştı. Fogg, yardımından dolayı Fix’e teşekkür etti.

– Değmez, dedi Fix.

Gezip dolaştıktan sonra yine otele döndüler. Sonra istasyona yollandılar. İkinci olmuştu.

Fogg:

– Yarbay Proctor’u tekrar gördün mü, diye sordu.

– Hayır, dedi Fix.

Fogg:

– Ben daha sonra Amerika’ya geri döneceğim ve bu adamı elime geçireceğim, diye devam etti. Böyle bir şey göz yumamam.

Tren, istasyonda duruyordu. Fogg oradaki adamlardan birine dönüp,

– Bu sabah kentte olup bitenler neydi, diye merakını belirtti. Önemli bir şey mi vardı?

– Hayır önemli sayılmaz. Ufak bir mesele sadece.

* * *

Trende Fogg söze başladı.

– 11 Aralık'ta New York'a kalkan bir gemi var. Bizi Liverpool'a götürür.

Uzunca bir vagona binmişlerdi. İçeride yürünebiliyordu. Dışarısı karanlık ve soğuktu. Pencerele kar taneciklerinin vurduğu görülüyordu. Ertesi sabah Nevada'ya vardılar. Yine rayların üzerinde dolaşan bir sürü yüzünden makinist treni durdurmak zorunda kaldı. Passepartout, hayvanların yüzünden ateş püskürüyordu. “Geç kalıyoruz.” diye için için kendini yiyordu.

O gece Utah'a vardılar. Hava bir hayli soğuktu. Kısa bir süre sonra Büyük Göl'ün yanından geçmeye başladılar. Bu göl yaklaşık yetmiş mil uzunluğunda ve otuz beş mil enindeydi. Denizden bin üç yüz metre kadar yüksekteydi.

Passepartout, gölün çevresindeki yeşilliklerden çok hoşlandı. Tarlalarda dolaşan hayvanlar vardı. Çiçekler ve ağaçlar çevreye güzellik saçıyordu. Saat ikide Ogden'e varıp trenden indiler. Kentte pek az insan bulunduğunu ve sokakların hemen hemen boş olduğunu gördüler.

Bundan sonra tren, Büyük Göl ve Ogden'den ayrıldı.

Dağlara doğru çıktı. Az sonra hayli yükseklerdeydiler. Bir sürü ufak ırmak gördüler. Tren o akşam Uyuming'e vardı. Ertesi gün durdu. Şimdi Yeşil Irmak'taydılar ve günlerden 7 Aralık'tı. Yerler karla kaplı olduğundan Passapartout'nun zihnine olumsuz düşünceler gelmekteydi.

"Bu, lokomotifin tekerleklerini durdurur. Efendim neden kışın yola çıktı. Yazı bekleyemez miydi?" diye düşünüyordu. Biraz endişeliydi.

Aouda da korkuyordu ama nedeni başkaydı. Pencereden dışarı baktığında bir sürü adam dikkatini çekti. Bunlardan biri de Yarbay Stamp Proctor'du. San Francisco'yu ve Proctor'un öfkeyle sarf ettiği sözleri hatırladı. Fogg'u ve tutuştuğu bahsi düşündü. Pencereden çabucak uzaklaşması Yarbay'ın gözünden kaçtı. Aouda, Fix ve Passepartout'ya Yarbay Proctor'dan söz etti. "Belki Bay Fogg onunla kavgaya tutuşur." diye üzgün üzgün söylendi.

Fix:

- Proctor mu dedin, diye bir çığlık attı. Bu adam trende ha. Hiç korkma. Önemsenecek birisi değil. Ben bu adamla başa çıkarım. San Francisco'yu unutmadım.

Passepartout:

- Benim de onunla görülecek hesabım var, dedi. Onunla tekrar karşılaşmak çok hoşuma gider. Ama onun bundan pek memnun kalacağını sanmam.

Aouda:

– Ama Bay Fogg, onunla görülecek hesabım var, dedi. Onu bulmak istiyor. Unuttun mu? Gerçekten Yarbay'ı bulacak, o zaman da aralarında kavga çıkacak.

– Bunu durdurmalıyız, dedi Passepartout. Efendim bu adamı görmemeli. Bay Fogg'u trende alıkoymalıyız. Dışarı çıkmamalı.

Fix:

– Çok doğru, dedi.

Fogg uyuduğundan bunu duymadı. Uyandığında Fix ona dönüp şöyle dedi:

– Trende hiç de vakit geçmiyor, Bay Fogg. İskambil oynayalım mı?

Phileas Fogg, bu teklifi sevinçle kabul etti. Fix ve Aouda da onun yanı başına oturdular. Oyuna başladıklarında, Passepartout'nun keyfi daha çok yerine geldi. Ama az sonra tren zınk dedi durdu. Passepartout, kompartımandan dışarı çıkıp neden durduklarını sordu.

Trendekilerden biri:

– Tren, Medicine Bow'daki köprüyü geçemez, dedi. Köprü yeterince dayanıklı değil. Trenin ağırlığıyla çöker.

Koridora çıkan bir sürü insan aynı soruyu sordular.

Yarbay Stamp Proctor:

– Burada daha ne kadar bekleyeceğiz, diye sordu.

– Medicine Bow’a doğru gelmekte olan bir tren var. Bu yüzden ırmağın öte yanına varmalıyız. Tren de altı saate kalmaz orada olur.

Passepartout:

– Altı saat mi dedin, diye bağırdı.

– Bu zamana ihtiyacımız var, dedi adam. Medicine Bow’a doğru on mil yürümek zorundayız.

Daha sonra parmağıyla ırmağın boyunu göstererek sözüne devam etti:

– Sonra ırmağın öte yanına geçeriz. Bunu gösterdiğim yönde yaparız. Sonra bu kenar boyunca on mil geriye doğru yürümek bizi Medicine Bow’a ulaştırır. İşte bu yüzden altı saatimiz var.

Fakat bu fikir bazılarının hiç hoşuna gitmedi.

Bir Amerikalı:

– Bu tren köprüyü geçebilir. Hat boyunca geri gidebilir. O zaman köprüye doğru hızla hareket eder. Böylece kısa sürede köprüyü aşmış olur. Belki köprü geçer ama tren ondan önce diğer yakaya ulaşmış olur, dedi.

Bu fikir pek çok kişinin hoşuna gittiyse de karşı çıkanlar oldu. Passepartout’nun da bir görüşü vardı.

– İnsanlar köprüden yayan geçer tren de daha sonra arkalarından gelir, dedi.

Ama çoğu onu dinlemedi.

Trene bindiler. Bir buçuk kilometre kadar geri gittiler. Sonra tren ileri doğru harekete başladı. Kısa sürede hızı çok arttı. Köprüye yakındılar. Üzerindeydiler. Geçmişlerdi. Ama bu korkunç gürültü de neydi? Köprü ırmağa doğru çökmekteydi. Fakat tren üzerinden çoktan geçmiş, hızla ilerliyordu. Medicine Bow'ın yanından geçtiyse de durmadı. Daha sonra durdu ve gerisin geriye Medicine Bow'a doğru yavaşça hareket etti.

* * *

Tren geceleyin yolculuğuna devam etti. Şimdi deniz seviyesinden yaklaşık iki bin altı yüz metre yüksekteydiler. San Francisco iki bin kilometre kadar gerilerinde kalmıştı. O akşam Nebraska'ya vardılar. Sabahleyin yine iskambil oynadılar. Birdenbire bir ses duyup başlarını kaldırdılar. Yarbay Stamp Proctor oyunu izlemekteydi. Fogg'a,

– Bu oyundan pek anlamadığınız görünüyor, dedi. Çok kötü oynuyorsunuz?

Phileas Fogg ve Fix ayağa fırladı.

Fix:

– Beni unuttun mu, dedi. Şimdi benimle hesaplaşmak zorundasın.

Ama Fogg, Fix'in yardımını kabul etmedi.

– Bu adamdan bıktım, dedi. Şimdi onunla kozumu paylaşacağım. Dışarı buyurun efendim.

Fogg, kapıyı açıp dışarı çıktı. Passepartout, Yarbay'ı kapı dışarı etmek istediye de Fogg ona engel oldu. Yarbay, Fogg'u izleyerek dışarı çıktı.

Fogg:

– Bakın efendim, dedi. Ben Avrupa'ya dönmek istiyorum. Hem de çabucak. Şu anda çok acelem var. Ama altı ay içinde döneceğim, o zaman kozumuzu paylaşırsınız. Bu teklife ne dersiniz?

Yarbay:

– Korkuyorsun ha, diye gürlledi. Gelecek istasyonda benimle dövüşeceksin. Oraya “Plum Creek” derler.

Fogg:

– Kalmak istemiyorum, diye cevap verdi. Ama Plum Creek'de kalacağım.

– Oradan hiç ayrılamayacaksın, dedi Yarbay.

Tren Plum Creek'e vardı ve iki adam da kapıya doğru ilerlediler. O zaman birisi onlara seslendi.

– Trende kalın. Çok geciktik. Az sonra yola devam edeceğiz.

– Ama biz burada dövüşmek istiyoruz.

– Trende dövüşün.

Fogg:

– Öyle yaparız, dedi.

İkisi de trenin en arkasına doğru ilerlediler. Son vagonda

yaklaşık yirmi kişi vardı. Onlar da uzaklaştılar. O zaman vagon boşaldı. Şimdi dövüşe hazırlardı. Bu iş çok kolaydı. Vagon yaklaşık on altı metre uzunluğundaydı. Tabancalarını çıkardılar. Biri vagonun bir ucuna öbürü diğer ucuna gitti.

Tabancalarını kavradılar, böylece hazır duruma geldiler. Tam bu sırada kopan bir takım çığlıklar duyuldu. Dışarıda birileri dövüşmekteydi. Fogg ve Proctor vagondan dışarı baktılar. Tabancaları hâlâ ellerindeydi. Bir sürü Kızılderili trene saldırıyor, içerdekiilerin çoğu da korkusuzca çarpışıyorlardı. Bazıları tabancalarını iyi kullanıyorlardı.

Kızılderililerden biri treni durdurmak istedi ve lokomotifin içine atladı. Ama makinelerden pek anlamadığından tren durmadı. Tam tersini yaptı. Tren hızla ilerlemeye başladı. Tekerlekler daha çok gürültü çıkarmaya başladı. Mücadele trenin içinde devam ediyordu. Kızılderililer soyguncuydu. Halkın parasını alıyorlardı. Kapıları kırdılar. Yolcuların çantalarını kaptılar.

Gürültü son haddine varmıştı.

Aouda, tabancasını iki eliyle kullanıyordu. Yirmi kadar Kızılderili trenden dışarı fırladılar.

Adamın biri:

– Treni durdurun, diye bağırdı. Kearney Kalesi'nden önce onu durdurmalıyız.

Adam birdenbire cansız yere düştü.

Passepartout:

– Ben treni durduracağım, diye bağırdı.

Bir kapıyı açıp vagonun altına süzüldü, yukarıda itiş kakış devam ediyordu. Passepartout, trenin altından ilerlemeye devam etti. Öteki vagona geçti. Oradan da öbürüne. Kızılderililer onun farkına varmadılar. Saldırılarına devam ediyorlardı, Passepartout yukarıdaki tabanca seslerini işitiyordu. Trenin gürültüsü, bütün bu patırtı gürültüyü bastırıyordu. Vagonları birbirine ağır zincirler bağlıyordu. Bu şekilde vagonlar birbirlerini çekiyorlardı. Zincirler büyük kancalar üzerine oturtulmuştu.

Passepartout trenin ön vagonuna ulaştı. Önündeki lokomotif gördü. Tren hâlâ büyük bir hızla ilerliyordu. Ağır zinciri kancadan çıkarmayı başardı. Bir ucunu aşağı düşürünce zincir boşa kaldı, kancadan kurtulmuştu. Lokomotif vagonlardan bağımsız ilerliyordu. Tren az sonra durdu fakat lokomotif kısa sürede gözden uzaklaştı.

Mücadele hâlâ devam ediyordu. Tam o sırada bir grup asker belirdi. Bunlar Kearney Kalesi'nden geliyorlardı. Kızılderililer onları görünce beklemediler ve kaçmaya başladılar. Yolcular trenden dışarı çıktılar. Ön taraftaki zinciri görünce “Bunu kim yaptı?” diye sordular.

Passepartout, ortada gözükmüyordu. Cesur Fransız neredeydi? Fogg bir türlü onu bulamadı.

Yarbay Proctor yaralanmıştı, kötü durumdaydı. Yürüyemiyordu. Bazıları onu doktora götürdüler. Yolcular trenden ayrıldılar. Kızılderililerden arta kalanlar hayli uzaklardaydı. Fogg derin derin düşünüyordu. Aouda'ya,

– Gideyim mi yoksa Passepartout'yu mu bulayım, diye sordu.

Kadın cevap vermedi.

Fogg:

– Onu bulmalıyım, dedi. Belki askerler bana yardım ederler. Passepartout cesur bir insandır. Onu Kızılderililerin eline bırakamam.

Aouda:

– New York'tan kalkan vapurunu kaçıracaksın, dediyse de Fogg, Kearney Kalesi'nden bir subay bulmuştu bile.

Ona yaklaşarak,

– Efendim. Yolculardan bazıları burada değil. Onların hayatlarını kurtarmalıyız. Onları bulmalıyız, dedi.

– Kearney Kalesi'nden ayrılamam, diye cevap verdi Subay. Burada kalmalıyım. Bakarsın Kızılderililer geri döner.

– Nasıl olur, üç kişiler, bırakamayız onları, diyerek Fogg itiraz etti. Ben tek başıma gidip onları bulacağım.

Fogg, bunları söylerken Fix, onu duydu.

– Siz mi efendim, diye bağırdı. Hem de tek başına.

Fogg:

– Onları bırakamayız. Kızılderililer onları öldürebilirler.
Tek başıma da olsa yola çıkmalıyım dedi.

Subay bütün bu konuşmaları dinliyordu.

– Siz cesur bir erkeksiniz efendim. Tek başınıza gitmemelisiniz.

Askerlere dönüp,

– Otuz kişiye ihtiyacım var, dedi.

Bütün askerler ileri çıktılar. Bunun üzerine subay içlerinden otuzunu işaret edip,

– Bu adamı izleyin dedi.

Fogg, Subay’a teşekkür etti sonra Fix’e dönüp,

– Lütfen Aouda ile birlikte burada kalın Bay Fix, dedi.
Sizin tabancanız var. Ben çok geçmeden dönerim.

– Tamam. Ben burada kalırım, diye cevap verdi Fix.

Bir yandan da içi rahat değildi. Kim bilir, belki de Fogg dönmeyiverir diye tasalanıyordu.

Fogg, otuz askere dönüp,

– Şimdi bu üç kayıp kişiyi buluruz, dedi. Siz ve ben birlikte. O zaman beş bin dolar sizin olur.

Aouda onu izliyordu. İçinden “Bütün bunları Passepartout için yapıyor. Üstelik bahsi kaybedecek, onun gibi bir insan pek bulunmaz.” dedi.

Fogg, askerlerle birlikte gözden uzaklaştı. Fix, üzgün üzgün olup bitenleri seyrediyordu ve artık onu durduramaz-

dı. Saatler ilerledi, kar hâlâ lapa lapa yağıyordu. Bekleyip durdular.

Trenin lokomotifi geri geldi. Makinistler lokomotifi tekrar trene zincirle bağlayıp bunu da bir kancanın üzerine yerleştirdiler.

Ocağa biraz odun da atınca lokomotif kısa sürede harekete hazır duruma geldi.

Aouda:

– Bay Fogg’u beklemeyecek misiniz, diye bağırdı. Onu ve arkadaşlarını almadan gitmeyin!

Adamlar:

– Hayli geç kaldık, dediler. Makine hazır. Bekleyemeyiz.

Kadın:

– Ben sizinle gelmiyorum, dedi. Burada bekleyeceğim.

– Ben de, dedi Fix. Ben de seninle birlikte kalacağım.

Bir sağlık ekibi hastaları getirip trene yerleştirdi. Bunlardan biri de Yarbey Stamp Proctor’du. Durumu hâlâ kötüydü. Tren harekete hazırdı, tekerlekler dönmeye başladı. Tren, kısa sürede bulundukları yerden uzaklaşmıştı.

Beklemeye başladılar. Akşam olmuş, hava iyiden iyiye soğumuştı. Sabah olduğunda, hâlâ ortalıkta askerlerden ve Fogg’dan görünen yoktu. Fakat az sonra bir gürültü duyuldu. Hayli uzaklardan onları gördüler. Phileas Fogg en önde yürümekteydi. Passepartout ve iki adam da onunla birlikte

yürüyor, askerler onları izliyordu. Aouda, mutluluktan göklere uçuyordu. Passepartout ölmemişti. Fogg dönmüştü.

Passepartout:

– Silahlı mücadeleden sonra Kızılderililer bizi esir aldılar. Sonra efendim geldi ve dövüş yeniden başladı. İşte gördüğünüz gibi sağ salim kurtulduk. Ama tren nerede?

Fix:

– Çoktan gitti, diye cevap verdi.

Phileas Fogg:

– Peki, bundan sonraki tren ne zaman, diye sordu.

– Bu akşam.

Fogg ses çıkarmadı.

Fix:

– İşte şimdi geciktiniz efendim, dedi. Çarçabuk New York'a varmak ister misiniz?

– Tabi isterim. Orada 11 Aralık'ta olursam o gece kalkan gemiye yetişirim.

– Tren yoksa da kızakla gidebiliriz, dedi Fix.

– Kızakla mı dedin, diye hayretle bağırdı Fogg.

– Evet, bir tane buldum bile. Gel de bir göz at.

Fix, onları kızığa götürdü. Beş kişinin sığabileceği kızığın yelkenleri de vardı. Fix:

– Rüzgâr onu karın üstünde kaydırabilir, diye açıkladı. Bu Bay Mudge. Onun kendi kızığı var.

Buranın halkı kışın bu kızakları kullanırlar. Kuvvetli bir rüzgârda hızla hareket edebilirler. Rüzgâr yelkenleri üfürür. Fogg teklifi kabul etti ve kızağa yerleştiler. Rüzgâr batı yönünden hızla esiyordu, böylece kızak yolculuğu başladı.

Fix, Fogg'u gözlüyordu. "Nihayet geri döndü. Acaba bu bahis hikâyesi doğru mu?" diye düşünüyordu. Şu anda Fogg hakkında düşündüklerinden pek emin değildi. Yine de İngiltere'de onu tutuklamak istiyordu. İki şeyden korkusu vardı. Ya kızak parçalanırsa ya da rüzgâr biraz sonra kesilirse? İşte o zaman gemiyi kaçırdılar demekti.

Rüzgâr şiddetini artırdıkça artırdı. Kızak da yoluna devam etti. Aouda çok üşümüştü, erkekler ağızlarını açmıyorlardı. Mudge, yeni bir yelken taktı, böylece kızıağın hızı saatte yaklaşık elli kilometrenin üzerine çıktı.

Bir sürü yırtıcı kuş gördüler. Sonra bazı çok ufak hayvanlar dikkatlerini çekti. Passepartout, "Bunların gözü bizde, parçalamak istiyorlar." diye düşündü. Fakat kızak hızla akıp giderek hayvanları gerisinde bıraktı.

Mudge, birdenbire yelkenlerden birini indirdi.

– Burası Omaha, dedi. Nihayet vardık.

Dediği doğrudu. Üstelik New York'a çok sık tren kalıyordu.

Phileas Fogg, Mudge'e borcunu ödeyip teşekkür etti. İstasyonda bir tren bulup bindiler ve tren yolculuğu başladı.

Tren, Iowa'ya vardı ve devam etti. Mississippi Nehri'ni geçti ve Illinois'e doğru yol almaya başladı. Ertesi gün öğleden sonra Şikago'ya vardılar. Aralığın 10'uydu. O günün akşamüzeri de New York'a ulaştılar. New York'a varmışlardı ama saat dokuz buçuk olmuştu. Tren ona yirmi beş kala durdu. Görünürde gemi yoktu. Çin adlı gemi dokuzda limanı terk etmişti.

Fix:

– Ya kaçırdık işte, dedi.

Passepartout:

– Neredeyse kahrolacağım, dedi. Sadece yarım saat geciktik. Sadece yarım saat.

Bir otelde uyudular. Fogg deliksiz bir uyku çekti. Fix ise pek iyi uyuyamadı.

Ertesi gün 12 Aralık'tı. Fogg "Gecikmeden İngiltere'ye varmalıyım. Orada 21 Aralık'ta olmalıyım. Dokuz günde." diye düşündü.

Nehre doğru yürüyüp gemileri seyretmeye başladı. Bazı ufak gemiler yelken açmışlardı. Rüzgârın etkisiyle iyi gidiyorlardı. Sonra büyücek bir gemi gördü. Bir sandal tutup gemiye yanaştı. Geminin adı Hennietta'ydı. Hennietta'nın sahibini buldu. Adam hemen hemen elli yaşlarındaydı.

Fogg:

– Ben Phileas Fogg'um, dedi.

Gemi sahibi:

- Bendeniz de Andrew Speedy, diye cevap verdi.
- Harekete hazır mısınız?
- Bir saate kadar, dedi Speedy.
- Nereye, diye sordu Fogg.
- Bordo'ya. Yolcu almıyoruz. Sadece maden taşıyoruz.
- Beni Liverpool'a götürür müsün?
- Liverpool'a mı, diye sesini yükseltti Speedy. Neden

Çin'e değil?

- Liverpool'a dedim de ondan.
- Ben Liverpool'a gitmiyorum. Bordo'ya gidiyorum.
- Sana çok para veririm, dedi.
- Benim için paranın önemi yok, diye karşılık verdi.
- Hennietta'nın sahibi kim?
- Benim, dedi Speedy.

Fogg teklifini ileri sürdü.

- Gemiye satın alıyorum.
- Ben satmıyorum, diye cevapladı.
- Beni Bordo'ya götüreceksin mi?
- Hayır. Bunu iki yüz dolara bile yapmam.
- Ben sana iki bin dolar öneriyorum.
- Şahıs başına mı, diye sordu.
- Evet. Her şahıs için ayrı ayrı. Üstelik dört kişi var.
- Sekiz bin dolar mı, dedi.

Speedy gemisinde kimseyi istemiyordu ama sekiz bin dolar da doğrusu iyi paraydı.

– Gemim dokuzda harekete hazır olacak, dedi.

Fogg:

– Burada oluruz, diye cevapladı.

Fogg, çarçabuk otele geri döndü. Üç arkadaşını Hennietta'ya getirdi.

Passepartout'nun sekiz bin dolar meselesinden haberi olmuştu. “İşte bu beni kahreder. Yakında öleceğim galiba.” diye düşündü.

Fix'in de ondan geri kalır yanı yoktu. Para su gibi akıp gidiyordu. “Durmadan para harcıyor. Para para para. Yakında meteliksiz kalacak. Bakarsın geri kalanını da denize döker. Neden olmasın.” diye düşündü Fix.

* * *

Hennietta, doğuya doğru uzun gezisine başladı. Ertesi gün 13 Aralık'tı. Köprüde bir adam duruyordu. Köprüdeki adamlar genellikle subaylardı. Onlar emir verirdi. Fakat bu adam Speedy değildi. Speedy kamerasında bağıırıyordu. Köprüdeki adam Phileas Fogg'du. Speedy kamerasının kapısını açmak istedi. Fakat bunu yapamadı. Sadece bağırabilirdi. Çok öfkeli bir adamdı. Kamarası onun hapishanesiydi.

Bu acayip şeyin nedeni neydi?

Phileas Fogg, Liverpool'a gitmek istiyordu fakat Spe-

edy, Bordeaux'a gitmeye karar vermişti. Bu nedenle Fogg gemicilere bir miktar para verdi. Bu, onları çok sevindirdi. Speedy'i kamarasına koydular. Şimdi, gemiyi Fogg idare ediyordu. Gemideki denizciler, onun emirleri altında çalışıyorlardı. Fogg sessizce köprüde duruyordu. Fakat Speedy çok hiddetli bir adamdı ve hâlâ kamarasındaydı.

Passepartout'nun denizciler arasında pek çok arkadaşı vardı. Fakat Fix'den emin değildi. Fix'le konuşmuyor fakat onu daima gözlüyordu.

Bir gün fırtına çıktı. 16 Aralık'ta bir mühendis geldi ve Fogg'la konuştu. Gemide yakıt sıkıntısı başladığını Fogg'a bildirdi.

– Çok az kömürümüz var, o da yakında bitecek, dedi.

Fogg konuyu derin derin düşündü. O gece mühendisi köprüye çağırdı.

– Ateşi çoğalt, dedi. Kömürü esirgeme. Makineleri durdurma.

Mühendis söyleneni yaptı. 18 Aralık'ta tekrar Fogg'un yanına geldi.

– Bay Fogg hiç kömür yok. Hepsini bitirdik.

Fogg, Passepartout'yu çağırdı.

– Git Speedy'i bana getir, diye emretti.

Passepartout, bu emirden hiç memnun olmamıştı. Speedy hâlâ kamarasında bağırıyordu. Passepartout kapıyı açtı

ve adamı Fogg'a götürdü. Speedy köprüye ulaşınca öfkeyle bağırmaya başladı:

– Neredeyiz?

Etrafındaki gemicilere baktı. Gözlerini öfkeyle denize çevirdi.

– Biz neredeyiz, diye tekrar bağırdı.

Fogg yavaş bir sesle,

– Biz Liverpool'dan yedi yüz elli mil uzaktayız ve ben senin gemini almak istiyorum, dedi.

– Gemini almak mı? Tabi ki hayır. Niye onu istiyorsun?

– Onu yakmak istiyorum.

Speedy:

– Onu yakmak mı, diye kıpkırmızı bir yüzle bağırdı.

– Evet. Hiç kömürümüz kalmadı. Kömürü kullandık ve bu nedenle biraz odun yakmamız gerek. Ben sadece üst kısmı yakmak istiyorum.

Speedy konuşmadı fakat Fogg sessizce bekledi. Sonra Speedy dedi ki:

– Bu vapurun fiyatı elli bin dolardı. Sen onu yakmak istiyorsun.

– İşte altmış bin dolar, dedi Fogg yavaşça.

Her Amerikalı parayı severdi. Paranın miktarı Speedy'nin fikrini değiştirmeye yetti. Gemisi eskiydi ve altmış bin dolar çok paraydı.

– Üst kısmını sadece altmış bin dolara satacağım.

– İyi, işte para!

Hemen Speedy’e parayı ödedi.

Passepartout’un yüzü bembeyazdı ve Fix, kendini hasta hissediyordu. Şimdi Fogg, hemen hemen yirmi bin pound sarf ediyordu ve ancak geminin bir kısmını alabiliyordu.

Fogg şimdi geminin sahibiydi.

Köprünün üstünden gemicilere seslendi.

– Hiç kömürümüz kalmadı. Odun kullanın. Kamaraları kırın, tahtaları mühendise verin. Tahtaları ateşe atın.

Gemiciler kamaraları ve yatakları kırdı. Masa ve sandalyeleri de. Odanın duvarlarını yıktılar. Döşemeleri söktüler. Odunları ateşe attılar. Ateş büyüdü. Makineler döndü. Gemi denizin ortasına doğru tekrar hareket etti. Sonunda bir gece İzlanda’ya ulaştılar. Hennietta, Queenstown içinde yüzdü.

Vakit sabahın erken saatleriydi. Hennietta’nın sadece yarısı kalmıştı. Fogg, onu Speedy’e geri verdi ve sonra Hennietta’yı terk etti.

Fix, Fogg’u orada tutuklamadı, onunla birlikte trene yetiştiler ve sonra bir gemiye bindiler. Böylece Liverpool’a vardılar. Liverpool’da Fix dedi ki:

– Sen gerçekten Phileas Fogg musun?

– Evet benim.

Fix:

– Kraliçe adına seni tutukluyorum, diye karşılık verdi.

* * *

Polis, Liverpool’da Phileas Fogg’u tutukladı. Bu tutuklama Aouda’yı çok şaşırttı fakat Passepartout, ona bu durumu izah etti. Ona soygundan bahsetti fakat kız:

– Bay Fogg hırsız mı, bu doğru değil. O nazik ve cesur bir adam. O bir hırsız değil, diye haykırdı.

Tutuklama, Fogg için kötü bir sürpriz olmuştu. Reform Kulübe ulaşması gerekiyordu. Girdiği bahsin bu acıklı sonunu düşünüyordu. Fakat hiç kimseye bundan bahsetmedi. Sadece saatini masanın üstüne koydu ve bekledi. Birdenbire odanın dışında sesler işitti. İki adam odaya daldı. Bunların biri Fix’di ve şöyle haykırıyordu:

– Bayım kötü bir hata yaptım! Sen hırsız değilsin. Polis hırsızı üç gün önce yakalamış. Sen serbestsin.

Fogg, yavaşça dedektife doğru yürüdü. Elini kaldırdı ve dedektifin suratına bir yumruk vurdu, dedektif yere düştü. Passepartout çok memnundu.

– İyi vurdun, efendim, diye haykırdı. İyi vurdun.

Fogg, istasyona gitti. Hemen arkadaşlarını da alarak bir arabaya bindi.

– Sonraki tren Londra’ya ne zaman hareket ediyor, diye sordu onlara.

– Bu gece.

Bu Fogg'a hiç uymuyordu. Hemen özel bir tren ayarladı. Tren üçten önce hareket edemeyecekti. Özel tren Londra'ya dokuza on kala vardı. Fogg, beş dakika geç kalmıştı. "Bahsi kaybetti." diye düşündü Passepartout üzülererek.

Fogg bir arabaya binerek eve gitti. Artık zengin bir adam değildi. Bankada sadece yirmi bin poundu vardı. Fakat bütün bu para beş arkadaşı içindi. O bahsi ödemek için. Gemiye hatırladı. O mühendisi ve kömürü hatırladı. Özel treni hatırladı. Çok üzüldü. Aouda'yı düşündü. Ona şimdi ne olacak diye aklından geçirdi.

Passepartout efendisini gözetliyordu. Fogg, odasına gitti ve ışığı kapadı. Passepartout, Aouda'dan yardım istemeye karar verdi.

– Efendime hiçbir şekilde yardım edemeyeceğim. Fakat belki sen ona yardım edebilirsin. Yüzüne dikkat ettin mi? O bahis için çok üzüldü. Ona yardım edebilir misin?

Aouda:

– Ne yapabilirim, diye sordu.

– Bu akşam onunla konuş.

Aouda cevap vermedi. Kara kara düşünüyordu.

Phileas Fogg, o akşam kulübe gitmedi. Arkadaşları şimdi onu bekliyorlardı. 22 Aralık diye düşünüyordu. Bu nedenle evde oturdu.

Passepartout, üzüntü içindeydi. Zavallı adam için saatler

yavaş ilerliyordu. Saat 7.30'da Fogg, Aouda'yı görmeye geldi.

– Daha önce zengin bir adamdım, dedi. Fakat şimdi fakirim. Seni İngiltere'ye getirdim. Sana mutlu bir hayat vermek istedim. Fakat şimdi hiç param yok. Lütfen hakkımda kötü düşünme.

– Benim hayatımı kurtardın, dedi yavaşça. Senin hakkımda nasıl kötü düşünebilirim?

– Dünya benim aleyhime döndü. Fakat ben sana biraz para vermek istiyorum. Lütfen kabul et. Çok değil ama.

– Fakat sana ne olacak, diye sordu Aouda.

– Paraya ihtiyacım yok, dedi Fogg üzülererek.

– Fakat arkadaşların şimdi yardım edecek.

– Hiç arkadaşım yok, diye cevap verdi.

– Bir tane var, dedi ve ayağa kalktı.

Fogg da ayağa kalktı. Bu tatlı kadın onu çok şaşırtmıştı. Gözlerini kapadı. Sonra tekrar açtı ve dedi ki:

– Seni çok seviyorum...

Aouda mutlu gözüktü fakat konuşmadı. Elini kalbine koydu. Sonra kadının elini avuçlarına aldı ve Passepartout'ya seslendi.

– Bay Wilson'a git, Passepartout, dedi. Ben Aouda ile evlenmek istiyorum. O beni kabul etti! Yarın bizi evlendirmesini iste!

– Evet, dedi Aouda mutlulukla. Yarın! Pazartesi.

* * *

İngiltere’de polis banka hırsızını tutukladı. Bunu 17 Aralık’ta yaptılar. Hırsızın adı James Strand’dı. Polis, hırsızın Fogg olmadığını biliyordu. Bunu Fix’e bildirmek istemişler fakat Fix daima hareket hâlinde olduğu için ona bildirememişlerdi.

Fogg’un beş arkadaşı 21 Aralık’ı bekliyorlardı. Daha doğrusu meşhur cumartesiye bekliyorlardı. Fakat Fogg’un seyahati hakkında fazla bilgileri yoktu.

Cumartesi pek çok kişi kulüpte toplanmış, Fogg’u göz-lüyorlardı. Saat sekizi yirmi geçiyordu, Aouda saate baktı.

– Sadece yirmi dakika var, dedi.

– Liverpool’dan son tren ne zaman geliyor, diye Flanagan sordu.

Ralph:

– Yediyi yirmi üç geçe, diye cevap verdi. Ondan sonraki tren on ikiyi on geçe varıyor. Bu da gece yarısıdır.

– Fogg bahsi kaybetti, dedi Stuart. O trende yoktu. O tren bir saat önce vardı. Fogg Londra’da değil.

– Belki sadece tam zamanını bekliyor, dedi Fallentin. Fogg’u bilirsin! Belki tam dokuza çeyrek kala içeri girer!

– Fakat China, dün New York’tan geldi. Phileas Fogg onda yoktu. Saat, dokuza yirmi kalayı gösteriyordu.

– Beş dakika, dedi Stuart.

Oynamaya başladılar. Fakat saati gözlüyorlardı. Saatin kolları çok yavaş yürüyordu. Flanagan:

– Dokuza on yedi var, diye haykırdı. Sadece iki dakika kaldı.

Dışarıda bağrıışmalar ve büyük bir gürültü işittiler. Ayağa kalktılar. Kapıya baktılar. Kapı açıldı. Phileas Fogg gözüktü. Arkasında birçok kişi duruyordu.

– İşte buradayım, dedi Phileas Fogg yavaşça.

* * *

Evet! O Phileas Fogg'du! Son anda nasıl gelebilmişti?

Saat sekizi beş geçe Passepartout'yu dışarı göndermişti. Aouda ile evlenmek istemişti, böylece Passepartout, Wilson'un evine gitmişti. Fakat Bay Wilson evde değildi, bu nedenle Passepartout bekledi.

Sekiz buçuğu beş geçe Passepartout, Bay Wilson'un evinden ayrıldı. Çok telaşlıydı. Koşuyordu. Şapkasını giymemişti. Saçları dağınıktı. Üç dakikada Fogg'un evine vardı.

– Ne oluyor, diye sordu Fogg.

Uşağının asık suratına ve elbiselerine dikkat etti.

– Efendim, diye haykırdı Passepartout. Efendim! Yarın evlenemezsiniz! Yarın mümkün değil, efendim!

– Niye böyle söylüyorsun?

– Yarın pazar efendim!

– Pazartesi, dedi Fogg.

– Hayır bayım! Hayır! Bugün Cumartesi!

– Hayır, hayır, dedi Fogg.

– Evet, evet, evet diye Passepartout haykırdı. Ben bir gün hata yaptım. Biz Londra'ya bir gün önce vardık! Fakat şimdi on dakikamız yok!

Passepartout, efendisini sokağa doğru çekti. Bir arabaya atladılar.

– Reform Kulübe, diye Fogg bağırdı. Çabuk. İşte sana yüz pound. Hadi çabuk ol!

Atlar hazırды. Araba caddeye doğru hızla ilerlerdi. Trafığı birbirine kattı. Bunu bir sürü küfür takip etti. Sağdan soldan bağışmalar işittiler. Fakat Fogg:

– Devam et, devam et, diye haykırıyordu.

Kulübe vardılar. Fogg arabadan atladı. Kulübe girdi. Saat tam dokuza çeyrek vardı. Onun beş arkadaşı ağızları açık orada duruyorlardı. Biri:

– Fogg, sen, diye haykırdı.

– Evet! Böylece bahsimi kaybetmedim, dedi Fogg. Fakir bir adam değilim.

Bu dakik adam, bu hatayı nasıl yapmıştı? Londra'ya cuma günü varmıştı. O gün cumartesi değildi. Bir gün önceydi. O bir gün evvel varmıştı. Neden?

Fogg, daima doğruya yürüyordu. İngiltere'den ayrılıp

Hindistan'a gitti. Böylece doğruya hareket etti. Sonra Hong Kong'a gitti. Böylece tekrar doğruya gitti. Fakat güneş batıya gidiyordu, böylece onu çabucak geçti. Fogg her gün on sekiz dakika kaybetti. Onun günleri İngilizlerin günlerinden daha kısaydı, böylece o seyahatinde seksen gün harcamadı. Daha kısa bir süre harcadı. Vakit bir gün daha kısaydı.

Passepartout'un saati, daima Londra saatine göre ayarlıydı. Her zaman bulunduğu gruptan geri kalıyordu. Bay Frances, Passepartout'ya bundan bahsetmişti fakat Passepartout saatini değiştirmemişti. Passepartout, 23 Kasım'da saatine dikkat etmişti. Fogg'un arkadaşları o zaman yarı yoldaydı. Saat doğru gözüküyordu fakat aslında Fogg'un saatinden 12 saat geriydi. O daima Londra saat ayarını gösteriyordu ve Londra saati Fogg'unkinden geriydi.

İngiltere'de seyahat sona erdi. Saat yine doğru görünüyordu. Fakat Londra saati Fogg'unkinden yirmi dört saat geriydi. Fogg için cumartesiydi. Fakat arkadaşları için sadece cumaydı. Fogg, yirmi dört saat önce varmıştı.

Fogg, seyahat için on dokuz bin pound harcamıştı. Passepartout'ya bin pound verdi. "Bu adama bir kere vurmuştum." diye düşünerek Fix'e de bin pound verdi.

O gece Fogg güzel Aouda ile konuştu.

– Sevgili Aouda, hâlâ benimle evlenmek istiyor musun, diye sordu.

– Bu soruyu ben sormalıydım, dedi Aouda, yumuşak sesiyle. Eskiden fakir bir adamdın fakat şimdi zenginsin. Hâlâ fakir bir kızla evlenmek istiyor musun?

– Beni ne zengin etti, diye sordu Fogg. Niye bahsi kaybetmedim? Hatırlıyor musun? Sen benimle evlenmeye hazırdın? Bu nedenle Passepartout'yu Bay Wilson'un evine gönderdim. Böylece, o tarihi öğrendi. Ben de bu beş adamdan paramı aldım. Bunu benim için sen yaptın Aouda!

– Sevgili Bay Fogg, dedi Aouda.

Fogg da,

– Sevgili Aouda, dedi.

Mutlu çift sevgiyle gülümsedi.

Bay Wilson onları iki gün sonra evlendirdi. Passepartout da bu mutlu olaya şahit oldu.

MASALİSTANBUL

Bir İstanbul masalı...

Son efsane yazılıp defter tamamlandığında Merza yüzyıllardır süren miskin uykusundan uyanır. O, yalnızca gözlerinden tanınabilir. Göz bebedsiz, renksiz, puslu gözlerinden... O kötölüğün kokusunda yaşar. Hava kirlendikçe gökyüzünde, deniz kirlendikçe suda...

Masalları yok etmezse eğer kötölükleri yayması imkânsız!

Dedesinin küçük sahaf dükkânında bulduğu bir kitapla hayatı tamamen değişen Kerem de bu maceraya katılır. Kayıp masalların İstanbul'unu Merza'dan önce bulmalıdır. Bu yoldaki en büyük yardımcısı ise Masal Ülkesi'nin martıya dönüşen prensesi Rânâ'dır.

Figen Yaman Coşar

Saadet Ceylan

192 sayfa • 12,5x21 cm

11+ Yaş

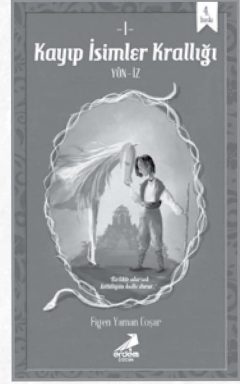
erdemyayinlari.com.tr

KAYIP İSİMLER KRALLIĞI

Bugünün gençlerine Anadolu kaynaklarından beslenen fantastik bir seri...

Çocuk ve gençlik edebiyatının parlayan kalemi Figen Yaman Coşar'ın yazdığı bu kitaplarla çocuklar, Yunus'un peşinde kayıp isimlerin ve kadim kitabın peşinde koşacaklar. Anadolu topraklarından beslenen değerlerin konu edildiği kitaplarla sadakat, iyilik, vefa gibi değerlerin önemini kavrayacaklar.

 Figen Yaman Coşar

 208 sayfa • 12,5x21 cm

 11+ Yaş

erdemyayinlari.com.tr

BİLİMİN ÖNCÜLERİ

**Bilim tarihine iz bırakan öncülerin
biyografik romanları...**

Bilimin Öncüleri serisi, İbni Sina, Farabi, Razi, İbni Heysem ve Uluğ Bey'in hayatları hakkındaki temel bilgilerden yola çıkılarak oluşturulmuş kurgu romanları içeriyor. Tarihe adını yazdırmış bu bilim insanlarının çocukluklarına, afacanlıklarına ve hayallerine ulaşmak için neler yaptıklarına şahit olacaksınız.

7

kitap

80 sayfa

80 sayfa

80 sayfa

120 sayfa

88 sayfa

112 sayfa

120 sayfa

12,5x21 cm

8+ Yaş

Seksen Günde Dünya Gezisi

Jules Verne

Phileas Fogg, dünyanın etrafını seksen günde dolaşabileceğini söyleyerek iddiaya girer ve yola koyulur. Bay Fogg bu zorlu turu tamamlamaya çalışırken aman vermeyen bir dedektif de peşindedir.

Dünya Klasikleri

1. Çocuk Kalbi
2. Gulliver'in Gezileri
3. Monte Cristo
4. Alis Aynalar Ülkesinde
5. Oliver Twist
6. Deniz Altında 20000 Fersah
7. Define Adası
8. Üç Silahşorlar Kralın Hizmetinde
9. Üç Silahşorlar Kraliçenin Hizmetinde
10. Sefiller "Kozet"
11. Tom Sawyer
12. Küçük Kemancı
13. Seksen Günde Dünya Gezisi
14. Don Kışot
15. Küçük Kadınlar
16. Pinokyo
17. On Beş Yaşında Bir Kaptan
18. Pollyanna
19. Heidi
20. Moby Dick
21. Kaptan Grant'ın Çocukları
22. Peter Pan
23. Düşler Ülkesinin Kralı
24. Lassie
25. Demir Yolu Çocukları

ISBN: 978-975-501-068-7

9 789755 010687

f /erdemcocukkitaplari

📺 /erdemcocuk

📺 /erdemyayinigrubu

